

SKIPTVET KOMMUNE

Postboks 115

1806 SKIPTVET

Saksbehandler, innvalgstelefon

Anniken Kvam, 32266615

Vedtak om midlertidig tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Hoel tettbebyggelse i Skiptvet kommune

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus fatter vedtak om midlertidig tillatelse for Skiptvet kommune til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Hoel tettbebyggelse. Av hensyn til resipienten Hoelsbekken er rammen i tillatelsen begrenset til 2 200 pe (BOF₅). Det er også satt vilkår som sikrer at utslippet fra Hoel renseanlegg ikke øker ytterligere.

Tillatelsen er gyldig fra dags dato til 01.01.2030, og erstatter tidligere tillatelse datert 29.06.1994 i sin helhet. I tillatelsen er det satt krav til utarbeidelse av tiltaksplan for fremtidig avløpsløsning i kommunen. For å sikre at tiltaksplanen utarbeides innen gitt frist, varsler Statsforvalteren om at det vil fattes vedtak om tvangsmulkt etter forurensningsloven § 73, jf. forvaltningsloven § 16. Tillatelsesdokument med vilkår følger vedlagt.

Statsforvalteren fatter vedtak om gebyr på kr 228 200,- for behandling av søknaden.

Vedtaket om tillatelse og gebyr kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker.

Vi viser til søknad om ny tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Hoel tettbebyggelse i Skiptvet kommune, mottatt 29.11.2024 og ettersendte dokumenter mottatt 16.06.2025. Vi viser også til sakens øvrige dokumenter.

Bakgrunn

Skiptvet kommune har en utslippstillatelse for Hoel avløpsrenseanlegg, gitt 29.06.1994 av Fylkesmannen i Østfold. Siden tillatelsen er gammel og utdatert, vurderer Statsforvalteren at det er nødvendig å oppdatere den slik at vilkårene samsvarer med dagens praksis og regelverk.

Søknad

Skiptvet kommune søker om ny utslippstillatelse for kommunens avløpssystem i Hoel tettbebyggelse. Søknaden omfatter Hoel avløpsrenseanlegg med tilhørende avløpsnett, pumpestasjoner og overløp.

Hoel avløpsrenseanlegg

Hoel avløpsrenseanlegg er et kjemisk-biologisk renseanlegg med en dimensjonerende kapasitet for organisk stoff på 2 500 pe (BOF₅) og hydraulisk kapasitet på 104 m³/t. Renseanlegget mottar og behandler avløpsvann fra Hoel tettbebyggelse, fortrinnsvis fra området Meieribyen. Anlegget betjener hovedsakelig boligbebyggelse, men har også påslipp fra industri og andre næringsvirksomheter innenfor tettbebyggelsen. Dette er ikke industri med prosessavløp, kun ordinært avløpsvann.

Ifølge Skiptvet kommune renser Hoel avløpsrenseanlegg godt. Det tas ikke akkrediterte prøver ved anlegget per dags dato, men arbeid med å få dette på plass har startet.

Ut fra planer om fremtidig boligutbygging innenfor tettbebyggelsen, er det beregnet belastning som vil medføre behov for utvidelse av renseanlegget innen 2033. En utvidelse av renseanlegget er lagt inn i kommunedelplanen og vil kreve oppgradering av flere prosessstrinn.

Hoel renseanlegg har utslipp til Hoelsbekken.

Omsøkt ramme

Skiptvet kommune søker om en ramme på 2 500 pe (BOF₅) i maksuke. Dette forventes å være dekkende for belastningen fra Hoel tettbebyggelse frem mot 2033.

Omsøkte rensekrav

Skiptvet kommune søker om minstekravene til rensing av organisk stoff og fosfor i forurensningsforskriften. Omsøkte rensekrav følger av tabellen nedenfor.

Parameter	Omsøkte rensekrav
BOF ₅	70 % eller maksimalt 25 mg O ₂ /l ved utslipp
KOF	75 % eller maksimalt 125 mg O ₂ /l ved utslipp
Fosfor	90 %

Håndtering av slam

Det foregår per i dag ingen behandling av slam ved Hoel renseanlegg utover avvanning. Avvannet slam fraktes til Søndre Follo renseanlegg for videre behandling. Hoel renseanlegg tar ikke imot avløpslam eller septikslam fra andre renseanlegg. Septik fra spredt avløp i kommunen leveres til Revaug avløpsrenseanlegg i Indre Østfold kommune.

Avløpsnett

Det kommunale avløpsnettet innenfor Hoel tettbebyggelse er et separatsystem som består av ca. 22 014 meter med avløpsledninger. Ifølge kommunen er det fire kommunale pumpestasjoner på avløpsnettet med hvert sitt nødoverløp. Kommunen opplyser videre i søknaden om at det også er 10 private pumpestasjoner i søknaden. I ettersendt informasjon, skriver kommunen at de private pumpestasjonene ikke har overløpsmulighet. Statsforvalteren anbefaler at kommunen overtar

eierskap til pumpestasjoner tilknyttet offentlig avløpsnett. Utslipp fra overløp ledes til Hoelsbekken. Det er nylig installert mengdemålere på alle overløpene, men det har ikke vært gjennomført målinger av utslipp tidligere, og det mangler derfor historikk knyttet til utslippsmengder. Pumpene er utstyrt med parallelle pumper, slik at det er redundans ved teknisk feil eller gjentetting av pumpe. Det opplyses i søknaden om at mesteparten av avløpsledningene er av nyere dato, og at det derfor ikke er behov for større utskiftninger av ledninger per dags dato. Om lag 34 % av ledningene er lagt ned på 1970-tallet, mens rundt 65,5 % er lagt i perioden 1980–2000. Tap av avløpsvann som følge av lekkasjer på avløpsnettet er beregnet til ca. 3 %, men det er stor usikkerhet knyttet til beregningene. Det forekommer innlekking av fremmedvann gjennom utette rør og kummer, samt gjennom feilkoblinger.

Høring

Statsforvalteren sendte 22.01.2025 søknaden på høring til berørte parter, offentlige organer og myndigheter og organisasjoner som ivaretar allmenne interesser (ref. 2022/35550). Søknaden ble også lagt ut på Statsforvalteren sine nettsider. Etter høringsinnspill fra Mattilsynet, ble saken sendt på utvidet høring til berørte vannverk. Vi mottok totalt fem høringsinnspill. Disse ble sendt Skiptvet kommune. Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsinnspillene og Skiptvet kommune sine kommentarer til disse.

Grunneier ved Hoelsbekken, Alf-Håvar Bro

Grunneier ytrer alvorlig bekymring for nåværende renseanlegg som følge av kloakkutslipp til Hoelsbekken. Han beskriver at Hoelsbekken har blitt sterkt forringet de siste tiårene og at et tidligere rikt dyre- og planteliv har forsvunnet. Videre påpekes det at vannet lukter og virker forurensset med slimete hinner i rolige partier av bekken. Grunneier beskriver at flere er bekymret og at saken berører flere brukerinteresser, herunder drikkevann, rekreasjon, gårdsdrift og lokalsamfunn. Videre informeres det om at enkelte har blitt syke av vannet i bekken, og det stilles også spørsmål om hvor det avvannede slammet blir fraktet.

Det bes om at Statsforvalter gjør en grundig vurdering av utslippet og konsekvensene for miljø og folkehelse. Grunneier forventer at utslipp overholder relevante forskrifter og at forurensning av Hoelsbekken blir stanset.

Grunneier ved Hoelsbekken, Krister Wold

Grunneier stiller seg undrende til at de ikke er varslet om saken. Videre påpekes sterk kloakkluft fra Hoelsbekken og misfarget vann med slim i rolige partier. Det informeres om et tidligere dyre- og planteliv som nå er forsvunnet. Videre beskrives problemer med bruk og utleie av utmarksbeite som følge av at dyrene ikke kan drikke av Hoelsbekken. Det stilles spørsmål om det blir tatt prøver av utslippsvannet fra renseanlegget jevnlig, og om disse er innenfor kravene for hva som kan slippes ut. Innsender ber Statsforvalteren om en grundig undersøkelse av utslipp fra renseanlegget.

Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE)

NVE opplyser om at det er betydelige områder med marin leire i Skiptvet kommune. Disse områdene kan være utsatt for kvikkleireskred. Erosjon ved utløps- og utslippspunkt kan føre til redusert stabilitet over tid. NVE understreker at denne faren bør vurderes spesielt innenfor faresoner eller aktsomhetsområder for kvikkleireskred. Tiltak for å hindre erosjon bør utføres der det er behov, og anleggsarbeider bør planlegges slik at de ikke utløser skred.

Mattilsynet

Mattilsynet er tilfreds med at Statsforvalteren har bedt Skiptvet kommune om å søke om ny oppdatert utslippstillatelse, da en fornyet utslippstillatelse bedre vil sikre drikkevannshensyn.

Mattilsynet informerer om at Glomma er en vesentlig drikkevannskilde som må ivaretas. Utløpet i Glomma er relativt nært råvannsinntak for vannverkene Baterød og FREVAR, med ulik sårbarhet for forurensning.

Mattilsynet påpeker at søknaden ikke utreder hensyn til drikkevann tilstrekkelig og anbefaler krav til renseprosesser og rutiner for å ivareta dette. Anbefalte krav er listet opp nedenfor.

- Renseprosess bør minimum tilfredsstillende kravene for utslipp til følsomme områder i forurensningsforskriften.
- Bakteriologisk forurensning til Glomma bør reduseres ved å etablere desinfiserende rensetrinn
- Det bør sikres gode drifts- og vedlikeholdsrutiner, samt gode renseprosesser, både for organisk, kjemisk og bakteriologisk forurensning
- Vannverkseierne bør bli gitt anledning til å uttale seg
- Konsekvenser av eventuelle hendelser som medfører utslipp må vurderes i forhold til drikkevannshensyn
- Det må etableres rutiner for tidlig varsling av vannverkseiere ved hendelser

Sarpsborg kommune

Kommunen orienterer om drikkevannsinteresser nedstrøms utslippet, Baterød vannverk, samt vannuttak for Sarpsborg og FREVAR. Kommunen har ingen bemerkninger til omsøkte rensekrav, foruten at ny tillatelse bør tilpasses nytt avløpsdirektiv. Kommunen understreker at utslipp som kan ha betydning for råvannsuttaget for Baterød må varsles, både fra renseanlegget og andre kilder i kommunen.

Skiptvet kommunes tilbakemelding på mottatte høringsinnspill

I en samlet tilbakemelding på høringsinnspillene påpeker kommunen at anlegget skal drives i tråd med alt regelverk, og at dette vil gi forutsigbare rammer for vannverkseiere og grunneiere. Videre svarer kommunen at nødvendige justeringer av dagens anlegg er en del av prosessen for ny utslippstillatelse og naboers bekymring rundt vannkvaliteten i bekken vil bli sett nøye på. Videre informerer kommunen om at de har gått gjennom alle de fem høringsuttalelsene i saken, og at de tar disse med videre i prosessen. Kommunen opplyser om at de vil gjøre det som er mulig for å oppnå best mulig vannkvalitet og rensegrad, noe som vil bidra til å fjerne bekymringene som høringsvarene uttrykker.

Kommunen har svart ut hver enkelt av de fem innspillene, dette gjengis nedenfor.

Skiptvet kommunes svar på høringsinnspill fra NVE

Skiptvet kommune skriver at de vil ta hensyn til NVE sine innspill. Ved anleggsarbeid vil det bli tatt nødvendige hensyn til grunnforhold, spesielt erosjon og fare for kvikkleireskred.

Skiptvet kommunes svar på høringsinnspill fra Krister Wold

Skiptvet kommune tar innspillene fra Krister Wold til etterretning. Videre skriver kommunen at de i forbindelse med arbeidet med ny utslippstillatelse vil ta nødvendige hensyn til vannkvaliteten i Holsbekken. Det tas i dag jevnlig prøver i bekken og av utløpsvannet fra renseanlegget. Disse prøvene viser at renseanleggets utslipp tilfredsstiller dagens krav til rensegrad. Kommunen har i tillegg tilpasset overvåkingen og prøvetakingen på renseanlegget til kravene for akkreditert prøvetaking, og vil fremover få bedre kvalitet på uttak av prøver. Kommunen informerer om at de har startet et arbeid med tettere overvåking av hele Holsbekken, og gjennom dette vil kunne

tilpasse tiltak for å bidra til ytterligere forbedring av vannkvaliteten i bekken. Kommunen forventer at disse tiltakene vil gi bedre vannkvalitet i bekken totalt sett.

Skiptvet kommunes svar på høringsinnspill fra Alf-Håvar Bro

Skiptvet kommune tar innspillene fra Alf-Håvar Bro til etterretning. Kommunen informerer om at arbeidet med ny utslippssøknad har avdekket forbedringspunkter, og at disse vil utbedres i samsvar med gjeldende regler for denne typen renseanlegg. I forbindelse med arbeidet med utslippstillatelsen vil det tas nødvendige hensyn til vannkvaliteten i Holsbekken. Det tas i dag jevnlig prøver i bekken og av utløpsvannet fra renseanlegget. Disse prøvene viser at renseanleggets utslipp tilfredsstiller dagens krav til rensegrad. Kommunen har i tillegg tilpasset overvåkingen og prøvetakingen på renseanlegget til kravene for akkreditert prøvetaking, og vil fremover få bedre kvalitet på uttak av prøver. Kommunen har også startet et arbeid med tettere overvåking av hele Holsbekken, og vil gjennom dette kunne tilpasse tiltak for å bidra til ytterligere forbedring av vannkvaliteten i bekken. Kommunen forventer at disse tiltakene vil gi bedre vannkvalitet i bekken. Når det gjelder behandling av avvannet slam, kan vi opplyse at dette leveres til Søndre Follo renseanlegg for videre behandling der.

Skiptvet kommunes svar på høringsinnspill til Sarpsborg kommune

Skiptvet kommune vil arbeide for å tilfredsstille alle gjeldende krav, og har også som mål å kunne tilfredsstille Avløpsdirektivet. Som en del av arbeidet med ny utslippssøknad vil vi etablere en ny tilpasset rutine, der vi tar høyde for rask varsling av vannverkseiere nedstrøms Hoel renseanlegg.

Skiptvet kommunes svar på høringsinnspill fra Mattilsynet

Skiptvet kommune tar innspillene til etterretning og påpeker at det vil tas nødvendige hensyn til vannkvaliteten i Glomma og Hoelsbekken, herunder hensyn til drikkevann. Skiptvet kommune beskriver at nødvendige endringer av renseprosesser vil bli vurdert og i den grad det er mulig tilpasses innspill fra Mattilsynet. Kommunen skriver at styrking av renseprosesser med rensing av bakteriologiske forurensninger vil være en naturlig del av gjennomgang av renseprosessene og rensekraft i utslippssøknaden. Videre skriver kommunen at de vil etablere en ny, tilpasset drifts- og vedlikeholdsrutine for Hoel renseanlegg, som vil gi forutsigbar og god oversikt over effekt av renseprosesser. Gjennom å etablere akkreditert prøvetaking, vil kommunen få analyseresultater av god kvalitet. Grunnlagsdataene vil gi gode indikasjoner på om det er behov for eventuelle justeringer av renseanleggets prosesser. Skiptvet kommune påpeker at de vil tilrettelegge for at berørte vannverkseiere nedstrøms blir gitt anledning til å uttale seg når det gjøres endringer på renseanlegget eller renseprosesser. Videre påpeker kommunen at de vil sikre at drikkevannet blir ivaretatt på en forsvarlig måte og at relevante tiltak blir iverksatt der det er nødvendig. Skiptvet kommune beskriver at det i videre arbeid vil gjennomføres en risikovurdering som inkluderer mulige utslippsscenarioer og deres mulige påvirkning på nærliggende nedstrøms drikkevannskilder. Videre skriver kommunen at de skal etablere en ny tilpasset rutine, der kommunen tar høyde for rask varsling av vannverkseiere nedstrøms Hoel avløpsrenseanlegg.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

I utgangspunktet er det forbudt å forurense, jf. forurensningslovens § 7. Etter lovens § 11 kan forurensningsmyndigheten likevel, etter søknad, gi tillatelse til virksomhet som kan medføre forurensning. Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis etter § 11 og fastsetter

vilkårene etter § 16 i samme lov, legges det vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Statsforvalteren vurderer også søknad om tillatelse opp mot vannforskriften § 4, som sier at «tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand». I tillegg er prinsippene i naturmangfoldovens §§ 8-12 lagt til grunn i behandling av søknaden, jf. samme lov § 7. Vurderingene fremgår av vedtaket.

Det er virkningene av den omsøkte virksomheten på det aktuelle stedet som er vurdert.

Selv om forurensningen holdes innenfor fastsatte vilkår, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp og påvirkning på miljøet så langt det er rimelig uten urimelige kostnader.

Lovgrunnlag og myndighet

Aktuell virksomhet krever tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven § 11, jf. § 16, og forurensningsforskriften § 14-4.

Forurensningsforskriften kapittel 14 gjelder for utslipp av kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelse med samlet utslipp større enn eller lik 2 000 pe (BOF₅) til ferskvann. Dette følger av § 14-1. Tettbebyggelse er definert i kapittel 11 om generelle bestemmelser for avløp, og § 11-3 bokstav k. Avgrensningen av tettbebyggelser er uavhengig av kommune- og fylkesgrenser. Dersom avløpsvann fra to eller flere tettbebyggelser samles opp og føres til ett felles avløpsrenseanlegg eller utslippssted, regnes tettbebyggelsen som én tettbebyggelse.

Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelser, jf. forurensningsforskriften § 14-3 og rundskriv T-3/12.

Forurensningsforskriften kapittel 14 utgjør de minstekrav, som følger av EUs avløpsdirektiv. Direktivet er gjennomført i norsk rett gjennom forurensningsforskriften kapittel 11 og 14.

Vurdering av forurensningspotensial og forurensningens omfang

Formålet med tillatelsen

Avløpssektoren utgjør en viktig infrastruktur for å samle opp og rense avløpsvann, for å redusere forurensning av vann og vassdrag. Samtidig har også sektoren forurensende utslipp til vann gjennom overløp, lekkasjer på avløpsnett og utslipp fra avløpsrenseanlegg. I tillegg kan avløpssystemet medføre fare for forurensning av luft og grunn.

Utgangspunktet for de krav som stilles for kommunen sitt avløpssystem ligger i forurensningsforskriften kapittel 14. Forskriften utgjør minstekrav som skal overholdes. Forskriften må også ses i sammenheng med EUs vannrammedirektiv, som er implementert i norsk rett gjennom vannforskriften. Statsforvalteren vil vurdere hvorvidt strengere krav skal stilles. I denne sammenheng vil vannforskriftens føringer om miljømål være et viktig premiss. Det vil normalt være resipientens tåleevne som er styrende for de krav som blir satt. Sentralt er også hvilken teknologi man har tilgjengelig for å i størst mulig grad unngå den forurensning som avløpssektoren kan medføre.

Formålet med en tillatelse er derfor primært å beskytte miljøet mot uheldige virkninger av utslipp av avløpsvann, inkludert eventuelt forurenset overvann, for å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand i

berørte vannforekomster. I tillatelse med vilkår setter forurensningsmyndigheten krav som skal sikre tilfredsstillende oppsamling, transport og rensing av overvann, herunder tiltak for å hindre forurensning fra overløpsutslipp og lekkasjer fra avløpsnett.

Nytt avløpsdirektiv ble vedtatt av EU 27.11.2024. Implementeringen av det nye direktivet i norsk rett kan medføre endringer i forurensningsforskriften. Det vil til enhver tid være det strengeste kravet som gjelder.

Tettbebyggelse

Hoel tettbebyggelse ligger midt i kommunen, og strekker seg fra Skjeltorp i nord, til Høytorp i vest, Moseby i øst og Hoel renseanlegg lengst syd. Søker beskriver at tettbebyggelsen består av privat bebyggelse, skoler, omsorgssenter, barnehager, butikker og noe industribygg. Det oppgis flere industribygg innenfor Fjellshagen industriområde, samt kommunens høydebasseng i øvre del av terrenget.

Kommunen oppgir at det bor 1 891 innbyggere innenfor Hoel tettbebyggelse per 2023. Dette tilsvarer litt under halvparten av innbyggerne i Skiptvet kommune.

I henhold til tillatelsens punkt 1.1 skal Skiptvet kommune til enhver tid ha oppdatert dokumentasjon på tettbebyggelsens utbredelse (areal) og potensiell utslippsstørrelse i pe (beregnet etter NS 9426). Ved utbygging av infrastruktur eller vesentlig utvidelse av virksomhet som medfører økte utslipp fra tettbebyggelsen, skal tettbebyggelsens geografiske utbredelse og utslippsstørrelse i pe oppdateres. Videre skal det til enhver tid være samsvar mellom tettbebyggelsens potensielle utslipp og etablert rensekapasitet.

Avløpsanlegg skal utformes slik at de kan motta og behandle alt avløpsvann som oppstår i tettbebyggelsen under alle de klimatiske forhold som er normale for stedet hvor avløpsanlegget ligger. Når tettbebyggelsens potensielle utslipp skal vurderes, så skal vedtatte reguleringsplaner legges til grunn. Hensikten med dette er å sikre at behovet for økt oppsamlings- og behandlingsskapasitet for avløpsvann er tilpasset planer for ny utbygging av bolig- eller hytteområder eller aktuell næringsvirksomhet.

Tillatelsens rammer

I tillatelsen fra 1994 for Hoel tettbebyggelse er pe-rammen satt til 2 500 pe (BOF₅). Dette tilsvarer anleggets dimensjonerende kapasitet i dag. I søknad om ny utslippstillatelse, fremlegger Skiptvet kommune at de i 2024 har en belastning på 1 850 pe (BOF₅), men at de ønsker å videreføre dagens ramme i den nye tillatelsen. Kommunen er i prosess med å planlegge utvidelse av renseanlegget for å kunne håndtere avløpet fra fremtidig bebyggelse i kommunen. Kommunen fremlegger reell belastning på 2 500 pe (BOF₅) innen 2033, deretter økning til 2 800 pe (BOF₅) frem mot 2043.

Sett i lys av at Hoelsbekken i dag er i dårlig økologisk tilstand, vurderer Statsforvalteren at det vil være i strid med bestemmelsene i vannforskriften å øke belastningen til resipienten ytterligere. Hoel avløpsrenseanlegg har allerede høy rensegrad for fosfor og organisk stoff, noe som begrenser mulighetene for å kompensere økt belastning ved å øke renseeffekten ytterligere.

På bakgrunn av ovennevnte, avslås omsøkt pe-ramme på 2 500. Rammen settes istedenfor til 2 200 pe (BOF₅), målt i maksuke.

I utkast til midlertidig tillatelse sendt kommunen 01.10.2025 satt Statsforvalteren en ramme på 2000 pe (BOF₅). Rammen er nå endret til 2200, etter tilbakemeldinger fra kommunen. Dette begrunnes med kommunens uttalte behov for tilknytning av områder med spredt avløp, samt behov for å unngå byggestopp i perioden hvor det arbeides med å skape restkapasitet i resipienten. Statsforvalteren har vurdert at belastning til Hoelsbekken ikke vil øke som følge denne endringen i ramme, ettersom tillatelsen også setter utslippskrav (kg/år). Dersom Skiptvet kommune skal klare å overholde utslippskravene (kg/år), må renseeffekten ved Hoel avløpsrenseanlegg kompensere for økt belastning.

Dersom tettbebyggelsens tilførte avløpsmengde i maksuke til Hoel avløpsrenseanlegg overstiger pe-rammen i tillatelsen, skal Statsforvalteren varsles.

Vi presiserer at dersom det gjennomføres tiltak som reduserer utslippene til Hoelsbekken, slik at miljømålene nås og det skapes en restkapasitet i resipienten, kan kommunen søke om en økning av pe-rammen.

Styringsdokumenter

For å sikre god håndtering av avløp, og for å motvirke forurensning, stiller Statsforvalteren gjennom tillatelsen krav til styringsdokumenter, avløpsnett, avløpsrenseanlegg og resipientovervåking. For å sikre minst mulig forurensning i forbindelse med avløpssystemet er det viktig at de vilkår som blir stilt overholdes, og at Skiptvet kommune varsler Statsforvalteren ved eventuelle endringer som er av betydning for den gitte tillatelsen. Endringer som kan ha betydning for den totale belastningen, og som innebærer et vesentlig økt utslipp, må omsøkes Statsforvalteren som forurensningsmyndighet før endringene finner sted.

I tillatelsens kapittel 2 og 3 følger de krav Statsforvalteren stiller til hvilke styringsdokumenter som det forventes at kommunen har i tilknytning til det totale avløpssystemet. Dette innebærer først og fremst en klimatilpasset miljørisikovurdering av det totale avløpssystemet (tillatelsens punkt 2.6.1). Dette skal inngå som en del av kommunen sin internkontroll. Kravet om internkontroll følger av *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter* (Internkontrollforskriften) §§ 2, 4 og 5.

Miljørisikovurderingen skal være en viktig del av grunnlaget for den overordnede avløpsplanen og beredskapsplanen. I punkt 2.6.1 følger en liste med sentrale temaer som skal inngå i miljørisikovurderingen. Listen er ikke utfyllende, og det er opp til Skiptvet kommune å identifisere alle aktuelle risikoområder for sitt virkeområde på avløpssektoren, der blant annet vilkår i gjeldende tillatelse, utslipp til ytre miljø, forurensningsfare, vannmiljøforskriften med mer legges til grunn.

I henhold til punkt 2.7 i tillatelsen skal kommunen ha en overordnet plan for avløp, ofte omtalt som hovedplan for avløp, temaplan eller tilsvarende. Den overordnede avløpsplanen skal være kommunens styringsdokument og verktøy for håndtering av avløp, både på både kort og lang sikt. Planen skal forankres i kommunens behov for tiltak og investeringer. Planen skal se ulike mål og prioriteringer i sammenheng, og bidra til at vannmiljømålene i vannforskriften oppnås. Handlingsdelen i den overordnede avløpsplanen skal sammenstille tiltak og prioriteringer innenfor gjeldende økonomiplanperiode. Utfordringene knyttet til et mer ekstremt klima skal belyses, herunder hvilke tiltak som iverksettes for å sikre avløpssystemets fremtidige funksjoner.

Det er satt krav til utarbeidelse av tiltaksplan for permanent avløpsløsning i kommunen i tillatelsens punkt 8.

Tallgrunnlag for søknaden

Tall i egenkontrollrapportering for Hoel avløpsrenseanlegg avviker fra tall i søknaden, herunder tall for belastning på avløpsrenseanlegget og beregnede utslipp til resipient. Det er tallmateriale gitt i ettersendt dokumentasjon 16.06.2025 som er benyttet for fastsetting av utslippskrav (kg/år). Ettersom det ikke er tatt akkrediterte prøver av avløpsvannet, foreligger det likevel usikkerhet knyttet til tallgrunnlaget.

Krav til tiltaksplan

I tillatelsens punkt 8 er det stilt krav til at Skiptvet kommune utarbeider en tiltaksplan som skal sendes Statsforvalteren senest innen 01.07.2026. Planen skal inneholde tiltak som er nødvendig for å utrede en fremtidig miljømessig bærekraftig avløpsløsning i kommunen, samt frister for gjennomføring av tiltakene. Hensikten er å sikre utredning av Skiptvet kommunes muligheter for avløpshåndtering, herunder muligheter for ønsket utvidelse av renseanlegget, uten at vannforekomstene forringes eller at oppnåelse av miljømålet vanskeliggjøres, jf. vannforskriften § 4. I henhold til vanddirektivet, innebærer dette at resipienten må ha restkapasitet til å ta imot utslippet innenfor tilstandsklasse god eller bedre, før en økning kan vurderes.

Tiltaksplanen vil følges opp av Statsforvalteren i eget vedtak, med tilknyttet tvangsmulkt. Vi gjør oppmerksom på at det i tiltaksplanen må angis en frist for innsendelse av samlet rapport med valg av avløpsløsning og søknad om permanent tillatelse til Statsforvalteren. Fristen for dette kan ikke settes senere enn 01.01.2029.

Påslipp av avløpsvann fra industri og næringsvirksomheter

Hoel avløpsanlegg har ikke påslipp av prosessvann fra industri eller næringsvirksomheter per dags dato. Det er flere industribygg og et høydebasseng innenfor Fjellhagen industriområde som har påslipp til renseanlegget, men det er kun kommunalt avløpsvann som slippes på anlegget. Dersom Hoel kommune ønsker å øke påslippet av avløpsvann fra industri og næringsvirksomheter, til Hoel avløpsanlegg, må kommunen sikre at dette ikke reduserer muligheten for å overholde utslipps- og rensekrav som er fastsatt i tillatelsen eller forurensningsforskriften, eller at det reduserer muligheten for å utnytte avløpsslammet i henhold til gjødselvereforskriftens krav. Det er derfor viktig at alle nye påslipp miljørisikovurderes.

Kommunen kan velge om tillatelse til nye påslipp skal gis gjennom påslippsvedtak eller påslippsavtaler. Forskjellen mellom de to er viktig, fordi et påslippsvedtak med hjemmel i forurensningsforskriften kapittel 15A gjør at kommunen er forurensningsmyndighet for påslippet, og derav kan bruke forurensningsregelverkets sanksjonshjemler. Ved å bruke påslippsavtale inngår kommunen er privatrettslig avtale med næringsvirksomheten, og det er da avtaleretten som styrer avtalen mellom partene. Vi anbefaler kommunen sterkt å fatte vedtak om påslipp med hjemmel i forurensningsregelverket.

Brukerinteressser

Det er tur- og rekreasjonsområder langs Hoelsbekken, herunder i nærheten av område for overløp ved Brekkelia. Områdene rundt elva er brukt til landbruksformål med jordbruk og beiteområder. Det er registrerte kulturminner i og rundt tettbebyggelsen.

Det er registrert flere grunnvannsborehull i nasjonal grunnvannsdatabase (Granada). Kommunen skriver i søknaden at området nedstrøms renseanlegget er vanskelig tilgjengelig og ikke har mange

tilknyttede brukerinteresser. Videre skriver kommunen at det ikke er uttak av drikkevann i Hoelsbekken eller Dalebekken, heller ikke badeplasser eller rekreasjonsområder.

Glomma er en viktig drikkevannskilde. Omsøkt utslipp er oppstrøms råvannsinntak for Baterød og FREVAR.

Statsforvalteren vurderer at en ny tillatelse med vilkår i tilstrekkelig grad hensyntar brukerinteressene i området. Tidligere tillatelse var av gammel dato og var ikke oppdatert etter gjeldende lovverk. Ny tillatelse stiller krav om akkreditert prøvetaking, slik at det vil fremskaffes et mer representativt kunnskapsgrunnlag for forurensingen fra avløpsanlegget. Dette vil igjen føre til at påvirkning på miljøet vil kunne følges bedre opp. Tillatelsen setter også krav til tiltaksplan for etablering av permanent avløpsløsning i Skiptvet kommune som ikke skal ha utslipp som medfører forringelse av Hoelsbekken eller vanskeliggjør miljømålet om god økologisk tilstand i vannforekomsten. For å ivareta drikkevannshensyn, settes det videre krav om overvåkning av E. coli. Det skal sikres tilstrekkelige rutiner for varsling av vannverkseiere ved hendelser som kan medføre forurensning av drikkevann.

Konsekvenser for naturmiljøet

Naturmangfoldlovens § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet, så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Oppstrøms utslippspunktet til Hoel renseanlegg er det registrert en lokalitet av naturtypen Dam (Gårdsdammen - Naturbase ID BN00075656) med lokalt viktig verdi. Gårdsdammen er en vanningsdam anlagt i ravedal. Verdien er begrunnet med at dammer i landskapet utgjør en generell verdi for artsmangfoldet. Det er også registrert hettemåke (CR), stær (NT), tårnseiler (NT), gulspurv (VU) og makrellterne (EN) innenfor området. Vest for Meieribyen er det registrert en dam omtrent 150 meter fra Hoelsbekken (VKU-BN00075674).

Det er for øvrig ikke registrert naturtyper eller vernede områder ved utslippspunkter for regnvannsoverløp fra kommunale pumpestasjoner. I områdene direkte rundt pumpestasjoner og primærresipient for overløp, er det registrert enkelte truede fuglearter (VU), leveområde for piggsvin, samt maskert område for sensitive artsregistreringer. Det er flere fremmede arter med svært høy risiko langs bekkestrekket, herunder rødhyll, blåhegg, hagelupin og kjempespringfrø. Flere av disse artene spres med vannet til kantsoner nedstrøms.

Dalebekken, som ligger nedstrøms Hoelsbekken, er registrert med viktig økologisk funksjon som del av Haugsbekken (BN00075794), med kommunens eneste stabile ørretbestand og andemusling (LC). Bekken har viktig funksjon som spredningskorridor og leveområde for flere arter. Det er ikke registrert andemusling innenfor elvestrekket som mottar omsøkt utslipp.

I nærheten av Dalebekken er det registrert edelkreps (EN) og storsalamander (NT). Tilknyttet Vidnesåa er det registrert flere truede arter, herunder vasskryp (EN), nordlig evjebloom (EN), firling (VU), trefelt evjebloom (EN) og krypfredløs (SE). Rødlistekategorien for edelkreps knyttes i hovedsak til krepsepest og vurderes å ikke påvirkes av omsøkt utslipp. Både vasskryp og evjebloomartene forekommer helst i middels næringsrike vannforekomster, er sensitive for eutrofiering og kan dermed påvirkes negativt av omsøkt utslipp.

Langs Dalebekken i området Vidnesåa, er det registrert en forekomst av naturtypen evjer, bukter og viker med svært viktig verdi (BN00075648), og en forekomst av truede arter. Evja er omgitt av beiteraviner og verdifulle naturtyper.

I nærheten Dalebekkens utløp til Glomma er det registrert flere trua arter og naturtyper, samt naturreservatene Storesand naturreservat og Kjærmarka naturreservat (VV00000983 og VV00003774). Dette er henholdsvis våtmarksområde og skogsområde (åpen flommark).

Det er videre registrert flere naturverdier og sårbare arter i nærheten av utløpet til Glomma, herunder svartand (VU), storskarv (NT), Heilo (NT), vipe (CR), storspove (EN) og rødstilk (NT). Det er påvist elvemusling lengre oppstrøms i Glommavassdraget.

Statsforvalteren vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke naturverdier som eksisterer i områdene som berøres av det omsøkte utslippet. Som følge av usikkert tallgrunnlag vurderer vi likevel at kunnskapsgrunnlaget knyttet til utslippets påvirkning på naturverdiene er mangelfullt. Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9 tillegges derfor vekt i denne saken ved fastsettelse av utslippskrav. Vi vurderer at vilkårene i tillatelsen ivaretar hensynet til viktige naturverdier, samt hensynet til samlet belastning, jf. naturmangfoldloven § 10. Selv om avløpsvann utgjør en av flere påvirkningskilder som belaster primærresipienten, samt at andre påvirkningskilder har middels til stor påvirkningsgrad, er samlet belastning avgjørende i vurderingen av muligheten for økte utslipp fra Hoel avløpsrenseanlegg.

Vi understreker at virksomheten plikter å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. naturmangfoldloven § 12.

Videre minner vi om at det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å unngå og begrense skade på naturmangfoldet, jf. § 11 i naturmangfoldloven.

Statsforvalteren mener at prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldlovens §§ 8 til 12 er oppfylt.

Vurdering etter vannforskriften

Både Hoel renseanlegg og pumpestasjoner på avløpsnettet med overløp, har utslipp til Hoelsbekken (002-4150- R). I Vann-Nett er Hoelsbekken registrert som en middels stor, moderat kalkrik og hummøs elv. Vannforekomsten består av et nettverk av bekker, samt Holsdammen. Vannforekomsten har fått utsatt frist for oppnåelse av miljømålet til 2027–2033, som følge av tekniske årsaker, jf. vannforskriftens § 9.

Hoelsbekken er registrert med dårlig økologisk tilstand og udefinert kjemisk tilstand. Det er registrert dårlig tilstand for påvekststalger i bekken. Dette indikerer at vannforekomsten har forhøyede fosforkonsentrasjoner og eutrofe forhold. Tilstanden i Hoelsbekken er satt til moderat for totalfosfor og dårlig for totalnitrogen. Bekken har også moderat tilstandsklasse for bunnfauna (ASPT), noe som indikerer høyere belastning av organiske stoffer. Det påpekes at tilstanden for de biologiske parameterne er basert på data fra 2015, og at det er usikkert om dette er representativt for dagens tilstand i bekken. Data for totalsfosfor og totalnitrogen er fra 2020-2024.

Registreringer i Vann-Nett viser at Hoelsbekken i middels grad er påvirket av avrenning fra landbruk, mens den i stor grad er påvirket av punktutslipp fra renseanlegg.

I forbindelse med resipientovervåkning utført av Driftsassistansen i Viken på oppdrag fra Skiptvet kommune, er det tatt årlige stikkprøver ulike steder langs Hoelsbekken, for å fange opp påvirkning

fra overløp ved pumpestasjonene og utslipp fra renseanlegget. Prøvene er analysert for koliforme bakterier (TKB), total fosfor, totalt nitrogen og TOC. Ettersendt dokumentasjon fremlegger resultater for 2024. Resultatene viser at det oppstrøms utslippspunktet for Hoel avløpsrenseanlegg er moderat til dårlig tilstand for TKB, moderat tilstand for totalfosfor, samt svært dårlig for TOC og totalnitrogen.

Hoelsbekken har utløp til Dalebekken - Vidnesåa (002-4149-R). Vannforekomsten er registrert med dårlig økologisk tilstand, og har svært dårlig tilstand for nitrogen, dårlig tilstand for fosfor samt dårlig tilstand for påvekstaler og bunnfauna. Det er registrert stor påvirkning som følge av punktutslipp fra renseanlegg og middels grad av påvirkning som følge av næringsforurensning og organisk forurensning fra fulldyrket mark. Vurdering av påvirkning er fra 2020. Vannforekomsten har fått utsatt frist for oppnåelsen av miljømål som følge av tekniske årsaker, jf. vannforskriften § 9.

Videre nedstrøms Hoelsbekken og Dalebekken ligger vannforekomsten Glomma fra Vamma til Furuholmen (002-4859-R), som er registrert med god økologisk tilstand. Tilstanden er basert på data fra overvåkningsstasjoner oppstrøms og nedstrøms i Glomma, ettersom det ikke er overvåkningsstasjon i denne delen av Glomma. God tilstand både oppstrøms og nedstrøms, indikerer at forholdene er de samme i denne delen av vassdraget. Vannforekomsten er i hovedsak påvirket av endret habitat og vandringshindre for organismer som følge av dammer, barrierer og sluser, samt hydrologiske endringer. Avrenning fra landbruk har middels påvirkningsgrad. Punktutslipp fra renseanlegg er vurdert å påvirke i liten grad. Vurdering av påvirkning er i all hovedsak fra 2013.

Ved Furuholmen deler Glomma seg mot Mingevannet (002-3443-L) og østre løp mot Sarpefossen (002-1519-R). Fra Sarpefossen til samløp Visterflo ved Greåker (002-3549-R) har elva dårlig økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Fra Greåker til sjøen (002-4230-R) har Glomma dårlig økologisk tilstand og udefinert kjemisk tilstand. Glomma renner ut mot Oslofjorden ved Østreelva (0101010405-C), som er registrert med moderat økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand.

I henhold til §§ 4 og 5 i vannforskriften skal tilstanden i overflatevann beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk tilstand/godt økologisk potensial og god kjemisk tilstand. Ny aktivitet og inngrep skal ikke medføre forringelse eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål som er satt.

Statsforvalteren har satt vilkår i tillatelsen som skal sikre at miljøtilstanden i vannforekomstene ikke forringes som følge av utslippene fra avløpssektoren i Skiptvet kommune. Dette er i hovedsak ivarettatt gjennom at vi ikke har tillatt en økning av tilførselen i pe (BOF₅) slik som omsøkt, samt at vi har stilt strenge krav til utslipp av fosfor, da økte fosforutslipp vil være i strid med vannforskriften. Vi viser til nærmere beskrivelse av dette under «vurdering av utslippskrav».

Utslipp til vann fra avløpsnett

Utslippene fra avløpsnett i Norge er til dels store og dårlig dokumentert. Dårlig avløpsnett og innlekking av fremmedvann anses i dag å utgjøre det største driftsproblemet ved norske avløpsanlegg. I gjennomsnitt utgjør fremmedvann ca. 40 % av tilførte avløpsmengder til norske avløpsrenseanlegg. Dette medfører både dårligere funksjon ved avløpsrenseanleggene og økte utslipp. En betydelig del av fremmedvannet er drikkevann som er lekket ut fra drikkevannsnett. Tapet fra norske drikkevannsledninger er rundt 40 %, og er betydelig større enn i andre nordiske land. Dårlig avløpsnett fører også til at urensset avløpsvann lekker ut og forurenses miljøet.

Nye tillatelser til avløpssektoren legger i større grad enn tidligere vekt på, og krav til, avløpsnettets funksjon, vedlikehold og fornyelse. Skiptvet kommune må etablere overvannsløsninger

som er planlagt og dimensjonert for forventet framtidig økt nedbørintensitet, slik at spillvannsnettets ikke overbelastes av fremmedvann. Tillatelsen omfatter krav til avløpsnett, pumpestasjoner og overløp i tillegg til krav til avløpsrenseanlegget. Dette blir referert til som det totale avløpssystemet. Det totale avløpssystemet i tillatelsen omfatter ikke annet enn det kommunen selv drifter.

Tilknytning til kommunalt nett

I de nye tillatelsene er det et økt fokus på tilknytning til kommunalt nett. I tillatelsen punkt 3.1.1 stilles det krav om at kommunen skal utarbeide en tiltaksplan for trinnvis økt tilknytning for eksisterende områder innenfor Hoel tettbebyggelse der tilknytningsgraden per i dag er lavere enn 98 %. Kravet om 98 % tilknytningsgrad er basert på regjeringens nasjonale mål for vann og helse. Planen for trinnvis tilknytning skal inngå i kommunens overordnede avløpsplan.

Fornyelse av avløpsnett og reduksjon av fremmedvann

Statsforvalteren legger vekt på at det må sikres en forsvarlig fornying av kommunens avløpsnett. Avløpsnettets må driftes, vedlikeholdes og fornyes på en planmessig måte, slik at forventet funksjon og god teknisk tilstand opprettholdes på lang sikt. Dette mener vi gjøres best ved å basere tiltakene på forpliktende handlingsplaner nedfelt i saneringsplaner. På den måten vil tiltakene bli dimensjonert ut fra reelle behov og utfordringer, og i samsvar med forventet levetid på eksisterende avløpsinfrastruktur. Tiltakene skal være basert på miljørisikovurderingen som Skiptvet kommune utarbeider for det totale avløpssystemet. For å redusere innlekking av fremmedvann, stiller Statsforvalteren krav om at kommunen skal ha en plan for å redusere andelen fremmedvann som tilføres avløpsnettets, jf. punkt 3.1.3 i tillatelsen. Planen skal blant annet beskrive konkrete tiltak for trinnvis separering av avløpsnettets for overvann og sanitært avløpsvann. Avløpsnettets i Skiptvet kommune er bygd opp som separatsystem. Statsforvalteren har satt krav til at avløpsnettets skal være et 100 % separatsystem i tillatelsens punkt 3.1.3. Videre stiller vi krav om at kommunen skal ha en tiltaksplan for fornyelse av avløpsnettets. Utformingen av en slik tiltaksplan beskrives nærmere i tillatelsens punkt 3.1.2.

Oversikt over overløp på avløpsnettets

Av forurensningsforskriften § 14-5 siste ledd kreves det at den ansvarlige for avløpsanlegget skal ha oversikt over alle overløp på avløpsnettets. Oversikten skal også inkludere eventuelle lekkasjer av betydning. Statsforvalteren mener det er viktig at kommunen har oversikt over mengden avløpsvann som slippes ut via overløp på avløpsnettets. Grunnen til dette er at overløpsutslipp kan utgjøre en risiko for forurensning. I tillatelsens punkt 3.1.4 stiller vi derfor vilkår om at driftstid for alle overløp skal registreres. Overløp av vesentlig størrelse og betydning skal måles. Utslipp fra mindre overløp kan beregnes hvis en miljørisikovurdering dokumenterer at overløpet er av mindre miljømessig betydning. Beregningene skal ha lav usikkerhet. Måling av alle vesentlige driftsoverløp er en forutsetning for å ha et godt kunnskapsgrunnlag for å jobbe med reduksjon av fremmedvann og overløpsutslipp, samt krav til avløpssystemets funksjon.

Vi har også stilt krav til utslipp via driftsoverløp i tillatelsen punkt 3.1.4. Den samlede mengden utslipp via driftsoverløp fra avløpsnettets over året skal ikke overstige 2 % fra og med dags dato.

Vi forutsetter at Skiptvet kommune prioriterer arbeidet med rehabilitering av avløpsnettets, og at det settes av tilstrekkelig med ressurser til dette.

Virkningsgrad på avløpsnettets

Vi stiller vilkår om virkningsgrad på avløpsnettets i tillatelsen punkt 3.1.5. utslipp pga. feil ved ledningsnettets, stans i pumpestasjoner ol. ikke skal redusere virkningsgraden i avløpsnettets mer enn

maksimalt 3 % over året. Beregning av virkningsgraden på avløpsnettets skal gjøres ved å legge til grunn målte verdier for overløp eller beregnede verdier (med lav usikkerhet) for mindre omfattende overløpsutslipp. I tillegg skal andre ulike kildene til tap beregnes eller vurderes kvalitativt.

Krav om å beregne virkningsgraden er nødvendig, for at kommunen skal kunne ha en formening om hvor stor andel av mengden kommunalt avløpsvann som oppstår innenfor tettbebyggelsen som kommer frem til avløpsrenseanlegget. Hensikten med kravet er å sikre at avløpsnettets er funksjonelt til enhver tid, med minst mulig lekkasjer og overløp.

Utslipp til vann fra Hoel avløpsrenseanlegg

Vurdering av utslippspunkt for avløpsrenseanlegget

Utslippspunktet til Hoel renseanlegg ligger på 0-1 meters dybde like nedstrøms demning fra Hoelsdammen. Kommunen vurderer at det er god innblanding ved utslippspunktet.

Vi forutsetter at kommunen sikrer utslippspunktets egnethet med tanke på å redusere påvirkning på resipienten i størst mulig grad.

Basert på kunnskap om vannforekomstens tilstand, vurderer vi omsøkt utslippspunkt som uegnet for økte utslipp fra Hoel avløpsrenseanlegg. Statsforvalteren vurderer at en økning i utslipp til denne resipienten bidrar til forringelse og vanskeliggjør oppnåelse av miljømålet om god tilstand, jf. vannforskriftens § 4. Dersom Skiptvet kommune ønsker å øke utslippet fra avløpsrenseanlegget, må utslippspunkt flyttes til mer egnet resipient eller det må etableres restkapasitet i Hoelsbekken.

Vurdering av utslippskrav

Nedenfor følger Statsforvalterens vurdering av de omsøkte rensekravene og en begrunnelse for fastsettelse av utslippskrav i tillatelsen.

Fosfor

Skiptvet kommunes søknad oppgir et fosforutslipp fra Hoel avløpsrenseanlegg på 26 kg i 2024 og søker om å øke fosforutslippet. I resipientvurderingen skriver konsulent at økningen i belastning ikke vil endre tilstandsklasse for fosfor i vassdraget, kun føre til en marginal økning av konsentrasjonen. Videre påpekes at vassdraget er påvirket av mange andre kilder enn avløp, herunder jordbruk, skogbruk og spredt avløp.

På bakgrunn av Hoelsbekkens tilstandsklasse for begroingsalger og totalfosfor vurderer Statsforvalteren at det ikke kan tillates økte fosforutslipp fra Hoel avløpsrenseanlegg da dette vil være i strid med vannforskriften. Vi setter derfor utslippsgrenser (kg/år) i tillatelsen som tilsvarer dagens belastning på 26 kg/år fra avløpsanlegget til resipienten. Vi setter i tillegg rensekrav for fosfor som er strengere enn omsøkt. Vi setter krav om 95 % rensing av fosfor fra dags dato, og 98 % rensing fra 01.01.2028. Basert på oppnådd renseeffekt for fosfor ved Hoel renseanlegg de siste fem årene (94,3 %–97,5 %) vurderer vi at dette kravet er oppnåelig.

Statsforvalteren er klar over at fastsatte rensekrav for fosfor vil medføre økt forbruk av fellingskjemikalier og økte kostnader for kommunen. Vi mener likevel at det i vurderingen av fastsettelse av utslippskrav i tillatelsen, må legges avgjørende vekt på å skulle oppnå miljømålene i vannforskriften.

Organisk stoff

Skiptvet kommunes søknad oppgir et utslipp fra Hoel avløpsrenseanlegg på 1570kg BOF₅ og 5402 kg KOF_{CR} i 2024. Hoelsbekken er registrert i moderat tilstand for bunnfauna (ASPT). Dette indikerer høy

belastning av organiske stoffer. For å nå miljømålet om god økologisk tilstand, må den totale organiske belastningen reduseres. Dermed vurderer Statsforvalteren at vi ikke kan gi tillatelse til økte utslipp av organisk stoff fra Hoel avløpsrenseanlegg. Vi setter derfor utslippskrav som tilsvarer utslippsmengde (kg/år) for 2024, for å sikre at utslippet av organisk stoff fra renseanlegget ikke øker. Vi setter også strengere krav enn omsøkt, både prosentkrav og utslippskonsentrasjon (mg O₂/l). Vi har satt krav om 80 % reduksjon av BOF₅ eller at utslippskonsentrasjonen ikke overstiger 15 mg O₂/l. For KOF_{CR} har vi satt krav om 85 % reduksjon eller at utslippskonsentrasjonen ikke overstiger 75 mg O₂/l. Basert på oppnådd renseeffekt ved Hoel avløpsrenseanlegg, vurderer vi at kravet er oppnåelig.

Nitrogen

Skiptvet kommunes søknad oppgir et utslipp av nitrogen fra Hoel avløpsrenseanlegg på 4307 kg i 2024. Videre søker kommunen å øke utslippet av nitrogen. I resipientvurderingen fremlegger konsulent at omsøkt utslipp ikke vil medføre endring av tilstandsklasse for nitrogen. Tilstandsklassen for nitrogen (Tot-N) i Hoelsbekken er dårlig. Hvorvidt dette har betydning for vannforekomstens samlede tilstandsklasse og dermed oppnåelse av vannforskriftens miljømål, avhenger av om vannforekomsten er nitrogenbegrenset. I søknaden er det ikke gjort en vurdering av hvorvidt Hoelsbekken er nitrogenbegrenset. Dette skal være del av kunnskapsgrunnlaget ved søknad om permanent utslippstillatelse for Skiptvet kommune.

I tillegg til Hoelsbekkens tilstand, er det et betydelig behov for å redusere nitrogentilførslene til Oslofjorden, hvor nitrogenutslipp fra avløpsanlegg i hele nedbørsfeltet påvirker fjordens tilstand. Hoel avløpsrenseanlegg er imidlertid av liten størrelse og fortynningen frem mot fjorden er betydelig. For Oslofjorden, er kostnadene vurdert å overgå nytten ved nitrogenrensing på Hoel avløpsrenseanlegg. Dette er vurdert for dagens situasjon der tillatelsen gjelder utslipp fra en samlet tilført avløpsmengde på 2 000 pe (BOF₅). Dette utelukker ikke at det i fremtiden kan bli behov for rensing av nitrogen av kommunalt avløpsvann fra Hoel tettbebyggelse.

Bakterier

Bakterier er ikke del av styrende parametere for vannforskriften. Utslipp av bakterier kan likevel bidra til brukerkonflikter og forurensning av vassdrag. For å redusere utslipp av bakterier og beskytte miljøet mot uheldige virkninger av forurensning, jf. forurensningslovens §§ 11 og 16, kan Statsforvalteren sette grenseverdier for bakterier.

Det er råvannsuttak nedstrøms utslippspunkt og brukerinteresser langs både Hoelsbekken og øvrige resipienter. Statsforvalteren har vurdert behovet for eget rensetrinn for bakterier. Dette er et svært kostbart tiltak, samtidig som bakterieinnhold i avløpsvannet reduseres betraktelig gjennom eksisterende biologiske rensetrinn ved Hoel avløpsrenseanlegg. I tillegg vil avløpsvannet fortynnes ved samløp til Dalsbekken og deretter til Glomma før råvannsuttak. Overvåkningsresultater viser moderat til svært dårlig tilstand for TKB, men det foreligger ikke kunnskap om bidraget fra avløpsrenseanlegget. På bakgrunn kost-nytte vurderer Statsforvalteren at det på nåværende tidspunkt ikke er grunnlag for å sette rensekraft for bakterier, men at det er nødvendig å stille krav til overvåkning av utslipp av bakterier (E. coli) for å bedre kunnskapsgrunnlaget, samt vurdere hvorvidt det er behov for et bakterierensekrav i permanent tillatelse fra og med 2030.

Prøvene skal tas minimum hver andre uke i perioden 01.mai-31.oktober.

Det skal etableres varslingsrutiner ved hendelser som kan medføre forurensningsfare for vannverkene.

Konklusjon utslipp til vann og utslippskrav

Hoelsbekken er i dårlig økologisk tilstand og har ikke restkapasitet til å ta imot økte utslipp fra Hoel avløpsrenseanlegg. Dersom utslipp fra Hoel avløpsrenseanlegg skal ledes til Hoelsbekken, må det først sikres restkapasitet til å ta imot utslippet. Dette innebærer at Hoelsbekken må være i god miljøtilstand og ha restkapasitet innenfor tilstandsklassen, noe som vil kreve at det iverksettes utslippsreduserende tiltak i flere sektorer.

Ut fra ovennevnte gis derfor ikke mulighet til å øke belastningen fra Hoel avløpsrenseanlegg til Hoelsbekken. Tillatelsen angir utslippsbegrensninger tilsvarende dagens belastning, samt krav til tiltaksplan for å sikre gjennomføring av nødvendige tiltak for en miljømessig bærekraftig avløpsløsning i kommunen.

Ut fra resipientens tåleevne og anleggets nåværende rensegrad, setter tillatelsen strengere rensekrav enn minimumskravene i forurensningsforskriftens § 14-6. Dette er vurdert å fremme forurensningslovens formål og nytteverdien er vurdert å overskride kostnadene. Utslipps- og rensekrav er vurdert forholdsmessige, det er vektlagt at renseanlegget i dag har renseeffekt over minstekravene.

I høringsinnspill påpeker Sarpsborg kommune at tillatelsen bør tilpasses nytt avløpsdirektiv. Statsforvalteren har fått føringer om at vi skal forholde oss til gjeldende regelverk ved fastsetting av krav i nye tillatelser. Det er derfor for tidlig å ta inn nye krav som følger av nytt avløpsdirektiv.

Prøvetakingsfrekvens

I henhold til forurensningsforskriften § 14-11 skal det tas representative prøver av avløpsvannet. For å fange opp variasjonen i utslippene fra avløpsrenseanlegget, deriblant utslippet i maksuke og overløp, er det viktig å ta nok prøver. Hoel avløpsrenseanlegg er av en slik størrelse at det jf. forurensningsforskriften § 14-11 skal tas minimum 12 prøver av avløpsvannet. Vi setter derfor krav om 12 prøver i året. For $KO_{F_{CR}}$ og BOF_5 skal det tas døgnblandprøver, da dette er krav i forurensningsforskriften § 14-11. For fosfor og nitrogen kan det velges om det skal tas ukeblandprøver eller døgnblandprøver.

Skiptvet kommune opplyser i søknaden om at det ikke tas akkrediterte prøver ved anlegget per dags dato, men at arbeid med å få dette på plass er startet. Statsforvalteren understreker at tillatelsen stiller krav om at prøvene som tas er akkrediterte.

Vi viser også til prøvetakingskravet for bakterier (*E. coli*) beskrevet tidligere i vedtaksbrevet.

Overvåkning

Statsforvalteren har satt vilkår til resipientovervåking i tillatelsens punkt 7. Skiptvet kommune skal gjennomføre overvåking etter forurensningsforskriften og etter vannforskriften. Overvåking etter forurensningsforskriften skal skje i nærheten av utslippspunktene og dokumentere effekten av utslipp av avløpsvann. Overvåking etter vannforskriften skal skje lengre unna utslippspunktene og dokumentere tilstanden i resipienten etter samlet belastning.

Vi registrerer at bekkeprøver nedstrøms utløp fra avløpsrenseanlegget tas ved utløp til Dalebekken (vannlokalitet 002-82173). Dette begrunnes med redusert tilgang til vassdraget som følge av beitedyr og avsperringer. Statsforvalteren understreker at dette ikke anses som tilstrekkelig overvåkning og at det skal tas prøver i Hoelsbekken nedstrøms utslippspunktet.

Overvåkingskravene i denne tillatelsen erstatter tilsvarende krav gitt i eventuelle tidligere vedtak fra Statsforvalteren. Hvis det pågår annen overvåking i resipienten av andre aktører (eksempelvis vannområde), anbefales det at overvåkingene samordnes.

Avløpsslam

Avløpsslam (råslam) er å betrakte som en overflødig fraksjon oppstått ved rensing av kommunalt avløpsvann, og anses derfor som et avfall i henhold til forurensningsloven § 27. Dette innebærer at avløpsslam skal håndteres i tråd med avfallsregelverket. Behandling av avløpsslam krever en tillatelse med hjemmel i forurensningsloven § 29. Avvanning av slam anses ikke som behandling, men hygienisering og stabilisering av slam er behandling.

Søknaden beskriver at avløpsvannet går gjennom en innløpsrist hvor ristgods føres videre til mottrykks-skrue for å adskille vann og ristgods. Ristgods leveres til Indre Østfold Renovasjon. Videre beskriver søknaden at Hoel avløpsrenseanlegg har dekant-sentrifuge for slamavvanning. Slam pumpes til slamlagre. Disse tømmes og slam sentrifugeres før det fraktes til Søndre Follo renseanlegg. Hoel renseanlegg har i dag ingen løsning på å hygienisere eller stabilisere slam og mottar hverken avløpsslam fra andre renseanlegg eller septik. Septik fra spredt avløp leveres til Revaug renseanlegg i Indre Østfold kommune.

Skiptvet kommune er ansvarlige for å sikre at avløpsslammet blir håndtert i tråd med avfallsregelverket og de krav som følger av forurensningsloven § 32.

Utslipp til luft

I likhet med utslipp til vann, kan utslipp til luft forårsake forurensningsmessige ulemper for miljøet. Av den grunn regulerer tillatelsen fra Statsforvalteren også utslipp til luft. Dette inkluderer blant annet utslipp av lukt, støy og klimagasser.

Statsforvalteren stiller krav om at Skiptvet kommune sin virksomhet ikke skal medføre luktulemper av betydning for naboer. Hvis kommunen har punktkilder av lukt i nærheten av boliger mv., så skal det gjøres luktberegninger i henhold til Norsk Standard NS-EN 13725. Vi viser i den forbindelse til veilederen *Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven (TA309- 2013)*. Vi har også satt luktimmisjonskrav til lukt fra punktkilder i tillatelsens punkt 4.2, samt satt krav om at kommunen skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager og avvik på lukt.

I punkt 4.3 i tillatelsen har vi stilt krav om at utslipp av klimagasser fra drift av det totale avløpssystemet skal holdes på et så lavt nivå som mulig. Kommunen skal årlig utarbeide et klimagassregnskap for Hoel avløpsanlegg for å få oversikt over utslippene sine.

I punkt 4.4 har vi satt vilkår til støy i tråd med dagens praksis for avløpstillatelser, basert på *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021)*.

Kjemikalier

Skiptvet kommune oppgir at det benyttes polymer og fellingskjemikalie (PAX) ved dagens avløpsrenseanlegg. Ved lagring av kjemikalier må kommunen ta hensyn til kravene som følger av forurensningsforskriften kapittel 18 *Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall*. Det skal utvises aktsomhet ved bruk av kjemikalier, og kommunen er ansvarlig etter *Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester* (produktkontrollloven) å vurdere om det finnes alternativ som medfører mindre risiko for helseskade eller miljøforstyrrelse.

Forurensset grunn

Virksomheten skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet. Kommunen plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann.

Rapportering

Skiptvet kommune plikter å ha kontroll på sitt utslipp, og skal rapportere årlig til Statsforvalteren som forurensningsmyndighet. Kravet om rapportering følger av tillatelsens punkt 11. I tillegg til egenkontrollrapportering via Altinn skal kommunen også rapportere i egenkontrollskjema for årsrapport. Skjema for årsrapport finnes på Statsforvalteren sine hjemmesider (se henvisning i tillatelsen). Årsrapport skal sendes inn som vedlegg til egenkontrollrapportering via Altinn.

Statsforvalteren vil følge opp overholdelse av krav satt i tillatelsen gjennom tilbakemelding på egenkontrollrapport, årsrapport og tilsyn.

Planmessige forhold

Søknaden oppgir at området der Hoel avløpsrenseanlegg ligger er LNF-område i kommunens gjeldende arealplan. Det fremlegges at kommuneplanens arealdel er på høring og at Hoel renseanlegg skal innlemmes som annen bruk og anlegg. I ettersendt dokumentasjon mottatt 16.06.2025 bekrefter Skiptvet kommune at virksomheten er i samsvar med gjeldende kommuneplan.

Statsforvalteren gjør oppmerksom på at denne tillatelsen bare er gyldig dersom virksomheten er i tråd med gjeldende plan.

Samfunnsmessige hensyn

Avløpsanlegg er kritisk infrastruktur som bidrar til å samle opp og rense avløpsvann fra Norges befolkning. Denne infrastrukturen er avgjørende for å ivareta folks helse og forhindre forringelse av vannkvaliteten i vannforekomster.

Statsforvalteren vurderer at håndtering av avløpsvann i et kontrollert avløpssystem regulert til formålet er i tråd med regelverket, og at dette hensynet må tillegges stor vekt i vurderingen om tillatelse skal gis.

Konklusjon

Vi har vurdert søknaden fra Skiptvet kommune og kommet frem til at det ikke kan gis tillatelse til økte utslipp til Hoelsbekken. Videre vurderer Statsforvalteren at det er behov for en tillatelse som bedre samsvarer med dagens krav og at planlagt økning i utslipp fra renseanlegget må sikres gjennom en langsiktig tiltaksplan som ivaretar den lokale resipienten. Det gis derfor midlertidig tillatelse til utslipp tilsvarende dagens belastning og vilkår om tiltaksplan frem mot søknad om permanent tillatelse. Statsforvalteren har vurdert at samfunnsnyttens virksomheten utgjør overstiger de forurensningsmessige ulempene knyttet til virksomheten. Det forutsettes at virksomheten drives i samsvar med vilkårene som følger av tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Vi har vurdert at Skiptvet kommune sin drift på avløpssektoren, med de vilkårene som er gitt i tillatelsen, ikke vil komme i konflikt med naturmangfoldet eller medføre forringelse av tilstanden i vannforekomstene, eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål etter vannforskriften.

Statsforvalteren gir Skiptvet kommune tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Hoel tettbebyggelse på særskilte vilkår.

Frister

Tabellen nedenfor gir oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever. Tabellen viser til vilkårpunkter i tillatelsen.

Referanse til vilkårpunkter	Tiltakstyper	Frister
2.6 Internkontroll	Gjennomgang og oppdatering av internkontrollen	Årlig
2.6.1 Miljøriskovurdering	Gjennomgang og oppdatering av miljørisikovurdering	Årlig
3.1.2, 3.1.3 og 3.1.4 Tiltaksplaner	Gjennomgang og oppdatering av tiltaksplaner	Årlig
3.1.2, 3.1.3, 3.1.4, 3.1.5 Gjennomføre planlagte tiltak	Gjennomføre planlagte tiltak for å redusere innlekking av fremmedvann og utslipp fra overløp	Kontinuerlig
3.1.4 Krav til utslipp via overløp	Dokumentere årlige utslippsmengder i overløp Den samlede utslippsmengden via driftsoverløp over året skal ikke være over 2 % Overløp av vesentlig størrelse og betydning skal måles	1.mars hvert år Fra og med dags dato Fra og med dags dato
3.1.5 Krav til virkningsgrad for avløpsnett	Gjennomføre planlagte tiltak for å redusere utlekking Dokumentere avløpsnettets virkningsgrad Utslipp på grunn av feil på avløpsnett, stans i pumpestasjoner og liknende skal ikke redusere virkningsgraden i avløpsnett med mer enn 3 % over året.	
3.2.3 Grenseverdier for utslipp	Krav til utslipp og prøvetaking	Fra og med dags dato, løpende oppfølging
Overholdelse av nye rensekrav for fosfor	Minst 95 % reduksjon av total fosfor (Tot-P), deretter 98 %	95 % fra og med dags dato, 98 % fra 01.01.2028

Overholdelse av grense for maksimalt tillatt årlig utslipp for fosfor, inkludert overløp	26 kg/år	Fra og med dags dato
Overholdelse av nye rensekrav for BOF ₅	Minst 80 % reduksjon eller at utslippskonsentrasjonen ikke overstiger 15 mg O ₂ /l	Fra og med dags dato
Overholdelse av grense for maksimalt tillatt årlig utslipp for BOF ₅ , inkludert overløp	1 570 kg/år	Fra og med dags dato
Overholdelse av nye rensekrav for KOF _{CR}	Minst 85 % reduksjon eller at utslippskonsentrasjonen ikke overstiger 75 mg O ₂ /l	Fra og med dags dato
Overholdelse av grense for maksimalt tillatt årlig utslipp for KOF _{CR} , inkludert overløp	5 402 kg/år	Fra og med dags dato
Nytt prøvetakingskrav for E. coli	Fra 1. mai til 31. oktober skal det tas en øyeblikksprøve annenhver uke	Fra og med dags dato
Prøvetakingskrav for fosfor (Tot-P), nitrogen (Tot-N), BOF ₅ og KOF _{CR}	Minst 12 ukeblandprøver eller 12 døgnblandprøver per år. For BOF ₅ og KOF _{CR} skal prøvene tas som dønblandprøver.	Fra og med dags dato

3.2.5 Påslipp	Krav til vurdering av påslipp i miljørisikovurderingen	Fra og med dags dato, løpende oppfølging
6. Beredskap	Krav til oppdatert beredskapsplan	Fra og med dags dato, løpende oppfølging
7. Resipientundersøkelse og overvåking	Krav til årlig program for overvåking	1.mars året etter undersøkelse
8. Tiltaksplan	Krav om utarbeidelse av plan for å sikre framtidig miljømessig bærekraftig avløpsløsning. Søknad om permanent tillatelse skal inngå som frister i tiltaksplanen.	Frist for innsendelse av tiltaksplan 01.07.2026 Frister skal senest settes til 01.01.2029
11. Rapportering	Rapportere avløpsdata via Altinn og rapportering til Statsforvalteren (årsrapport)	1.mars hvert år

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus gir Skiptvet kommune tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Hoel tettbebyggelse i Skiptvet kommune. Tillatelsen inkluderer vilkår for drift av det totale avløpssystemet knyttet til utslipp fra tettbebyggelsen.

Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 og forurensningsforskriften kapittel 14 *Krav til utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelse* § 14-4. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i forurensningsloven § 16.

Tillatelsen gjelder fra dags dato og erstatter tillatelsen gitt av Statsforvalteren 29.06.1994 i sin helhet. Statsforvalteren trekker derfor tilbake tillatelsen datert 29.06.1994 (tillatelsesnr. 2025.0910.T).

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tapforårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr datert 18.12.2024 og varsel om endret saksbehandlingsgebyr datert 08.09.2025.

Statsforvalteren vedtar at forurensningsforskriftens § 39-4 sats 4 kommer til anvendelse i denne saken. Skiptvet kommune skal derfor betale kr 228 200,- for Statsforvalterens arbeid med tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Herunder hører gjennomgang av søknaden, møter og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstilling av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Statsforvalteren inngår også.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang

Vedtaket om tillatelse kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket.

En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Varsel om vedtak om tvangsmulkt

I henhold til forvaltningslovens § 16, varsler Statsforvalteren at vi vil vedta tvangsmulkt på kroner 500 000. Hjemmel for bruk av tvangsmulkt er forurensningslovens § 73. Utarbeidelse av tiltaksplanen er satt som vilkår for midlertidig utslippstillatelse til Hoel avløpsrenseanlegg, vilkårpunkt 8 og beskrevet i vedtaksbrevet (tillatelsesnummer 2025.0910.T). Tiltaksplanen skal sikre miljømessig bærekraftig avløpsløsning i Skiptvet kommune og søknad om permanent utslippstillatelse skal inngå som del av tiltaksplanen. Tvangsmulkt vil påløpe dersom Skiptvet kommune ikke sender inn tiltaksplanen innen gitt frist.

Aktivitet	Frist	Tvangsmulkt
Utarbeide tiltaksplan	01.07.2026	500 000

Dere har anledning til å kommentere varselet om tvangsmulkt. Eventuelle kommentarer må sendes til Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus innen to uker etter at dette brevet er mottatt.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Anniken Kvam
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Midlertidig tillatelse med vilkår

Kopi til:

BATERØD VANNVERK	Postboks 237	1702	SARPSBORG
FREVAR - FREDRIKSTAD VANN AVLØP OG	Postboks 1430	1602	FREDRIKSTAD
RENOVASJONSSKAP VANNVERK			
MOVAR IKS AVD VANNVERK	Tykkemyr 2	1597	MOSS
MATTILSYNET	Felles postmottak	2381	BRUMUNDDAL
	Postboks 383		
NATURVERNFORBUNDET I ØSTFOLD	Kirkegaten 31B	1632	GAMLE FREDRIKSTAD
ØSTFOLD FYLKESKOMMUNE	Oscar Pedersens vei 39	1721	SARPSBORG
DIREKTORATET FOR SAMFUNNSSIKKERHET	Postboks 2014	3103	TØNSBERG
OG BEREDSKAP (DSB)			
NORGES JEGER- OG FISKEFORBUND	Postboks 31	1891	RAKKESTAD
ØSTFOLD			
NORGES VASSDRAGS- OG	Postboks 5091	0301	OSLO
ENERGIDIREKTORAT (NVE)	Majorstua		
OSLOFJORDENS FRILUFTSRÅD	Vaterlandsveien 27	3470	SLEMMESTAD
OSLOFJORDENS FRILUFTSRÅDS	Vaterlandsveien 23	3470	SLEMMESTAD
BEDRIFTSIDRETTSLAG			
FISKERIDIREKTORATET	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
INDRE ØSTFOLD OG OMEGN SKOGEIERLAG	Viken Skog SA Postboks	3504	HØNEFOSS
	500 Sentrum		
SARPSBORG KOMMUNE	Postboks 237	1702	SARPSBORG
FREDRIKSTAD KOMMUNE	Postboks 1405	1602	FREDRIKSTAD
INDRE ØSTFOLD KOMMUNE	Postboks 34	1861	TRØGSTAD
Alf Håvar Bro	Svinndalveien 65	1816	Skiptvet
Gunnar Bekkemellem	Svinndalveien 60	1816	Skiptvet
Håkon August Hoel	Svinndalveien 46	1816	Skiptvet
Georgi Tihomirov Tiholov	Svinndalveien 66	1816	Skiptvet
Marie Broman Nordskogen	Svinndalveien 68	1816	Skiptvet
Kenneth Frøland	Mårveien 8	1816	Skiptvet
Ann-Helen Teig Ringstad	Mårveien 6	1816	Skiptvet
Anne-Gro Unnestad	Finland, Finlandsveien 2	1816	Skiptvet
	B		
Mats Tveita	Mårveien 2 A	1816	Skiptvet
Ragnhild Støten	Mårveien 9	1816	Skiptvet
Torun Marie Fjeldstad	Mårveien 2 B	1816	Skiptvet
Vannområde Glomma Sør	Rådhusgata 1, pb.58	1891	RAKKESTAD
Skiptvet Bondelag			
Krister Grønlund Wold	Gullhaugveien 24	1816	Skiptvet

Tillatelse etter forurensningsloven for Skiptvet kommune til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Hoel tettbebyggelse.

Tillatelsen er gitt i medhold av forurensningsloven § 11 jf. forurensningsforskriften § 14-4. Vilkårene er satt i medhold av forurensningsloven § 16, § 22 og § 40.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad av 29.11.2024, ettersendt dokumentasjon mottatt 16.06.2025, opplysninger fremkommet i møte 24.09.2025 og tilbakemeldinger mottatt 16.10.2025. Kunnskap er hentet fra uttrekk av Vann-Nett og Naturbase, samt andre opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden.

Tillatelsen gjelder fra dags dato og frem til **01.01.2030**. Tillatelsen erstatter tidligere tillatelse datert 29.06.1994 i sin helhet.

Informasjon fra enhetsregisteret:

Navn på ansvarlig enhet: HOEL RENSEANLEGG
Organisasjonsnummer: 976636090
Postadresse: Svinndalveien 67, 1816 Skiptvet

Informasjon om virksomheten fra Statsforvalterens database:

Tettbebyggelse: Hoel tettbebyggelse	
Anleggsnavn: Hoel (Meieribyen) renseanlegg	
Anleggsnr. og anleggsaktivitet: 3116.0006.01- Avløpsnett og -rensing	
Kommune: Skiptvet	Fylke: Østfold
Lokalisering (UTM): sone 33, øst: 282808 nord: 6597761	
Lokalisering, adresse og gbnr: Svinndalsveien 67, 1816 Skiptvet, gbnr. 24/10	
Næringskode og bransje: 37.000 Oppsamling og behandling av avløpsvann	
Hovedkategori IED*:	
IED-kode: ikke omfattet	

* IED (industriutslippsdirektivet) er gjennomført i norsk rett ved forurensningsforskriften av 1. juni 2004 nr. 931, kap. 36.

Tillatelsesnummer: 2025.0910.T		Arkivreferanse: 2022/35550
Tillatelse første gang gitt: 05.11.2025	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:

Hilde Sundt Skålevåg Seksjonssjef	Anniken Kvam Rådgiver
--------------------------------------	--------------------------

Tillatelsen er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Endringslogg

Endrings- nummer	Endringer av	saksbeh. og saksnr.	Beskrivelse av endring
00	05.11.2025	Anniken Kvam 2022/35550	Tillatelsen ble gitt

Innhold

1	Tillatelsens rammer.....	5
1.1	Tillatelsen omfatter	5
2	Generelle vilkår	6
2.1	Utslippsbegrensninger.....	6
2.2	Plikt til å overholde grenseverdier	7
2.3	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	7
2.4	Plikt til forebyggende vedlikehold	7
2.5	Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare	7
2.6	Plikt til internkontroll	7
2.6.1	Krav om miljørisikovurdering.....	8
2.7	Krav til kommunens planlegging av samlet avløpsvirksomhet	8
2.8	Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning.....	9
2.9	Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg.....	9
3	Utslipp til vann.....	10
3.1	Krav til avløpsnett	10
3.1.1	Krav til oppsamling av kommunalt avløpsvann.....	10
3.1.2	Krav om tiltaksplan for fornyelse av avløpsnett	10
3.1.3	Krav til kontroll med overvann og annet fremmedvann tilført avløpsnett	10
3.1.4	Krav til utslipp via overløp	10
3.1.5	Krav til virkningsgrad for avløpsnett	11
3.2	Krav til rensing av avløpsvann	11
3.2.1	Generelt	11
3.2.2	Oversikt over avløpsrenseanlegg	12
3.2.3	Rensekrav og dokumentasjonskrav for avløpsrenseanlegg.....	12
3.2.4	Utslippspunkt for avløpsrenseanlegg og overløp.....	14
3.2.5	Påslipp.....	15
4	Utslipp til luft.....	15
4.1	Generelt.....	15
4.2	Lukt fra punktkilder.....	15
4.3	Klimagassregnskap og utslipp av klimagasser	15
4.4	Støy	16
5	Avfall og avløpsslam.....	16
5.1	Generelle krav til avfall	16
5.2	Håndtering av avløpsslam.....	16
5.3	Påslipp av rejeckt vann	17

6	Akutt forurensning – forebyggende tiltak, varsling og beredskap	17
6.1	Forebyggende tiltak	17
6.2	Beredskapsanalyse	17
6.3	Beredskapsplan	17
6.4	Beredskapsetablering	18
6.5	Øving av beredskap	18
6.6	Varsling av akutt forurensning	18
7	Utslippskontroll, resipientundersøkelser og overvåkning	18
7.1	Krav om måleprogram	18
7.2	Overvåking etter forurensningsforskriften	19
7.3	Overvåking etter vannforskriften	19
7.4	Rapportering av overvåkingsresultater	20
7.5	Registrering i Vannmiljø	20
8	Tiltaksplan	21
9	Energi	21
9.1	Energistyringssystem	21
9.2	Utnyttelse av overskuddsenergi	21
10	Substitusjon av kjemikalier og råstoffer	21
11	Krav til rapportering	22
11.1	Årlig egenkontrollrapportering	22
11.2	Årsrapport	22
12	Nedleggelse, ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg	23
13	Tilsyn	24
	Vedlegg 1: Oversikt over utvalgte, sentrale begreper benyttet i tillatelsen	24

1 Tillatelsens rammer

1.1 Tillatelsen omfatter

Tillatelsen gjelder all transport, behandling og utslipp av avløpsvann fra Hoel tettbebyggelse. Tillatelsen omfatter utslipp fra samlet tilført avløpsmengde tilsvarende **inntil 2 200 BOF₅ personekvivalenter (pe)** fra Hoel tettbebyggelse i maksuke.

Alle tettbebyggelser som er tilknyttet samme avløpsrenseanlegg, også tettbebyggelser i andre kommuner, regnes som én tettbebyggelse i henhold til forurensningsforskriften kapittel 11, § 11-3 bokstav k, andre ledd.

Kommunen skal til enhver tid ha oppdatert dokumentasjon på tettbebyggelsens utbredelse (areal) og utslippsstørrelse i pe (BOF₅) beregnet etter NS 9426¹. Ved utbygging av kommunens infrastruktur eller vesentlig utvidelse av virksomhet som medfører økte utslipp fra tettbebyggelsen, skal tettbebyggelsens geografiske utbredelse og utslippsstørrelse oppdateres.

Kommunen plikter å sørge for at det er samsvar mellom rensekapasitet og størrelsen på potensielt utslipp (pe (BOF₅)) av avløpsvann i maksuke fra tettbebyggelsen, før slike endringer som nevnt over realiseres. Det er ikke tillatt å overskride det faktiske utslippet i pe (BOF₅) utover tillatelsens ramme. Ved langvarige overskridelser plikter kommunen å utarbeide en tiltaksplan for å redusere konsekvensene av dette på kort og lang sikt. Ved permanente utvidelser, må kommunen søke Statsforvalteren om endring av tillatelsen.

Kravene i denne tillatelsen tar utgangspunkt i kommunens beregnede, potensielle utslipp etter NS 9426, og basert på kunnskap om antallet fastboende og ikke-fastboende personer, industri med påslipp til avløpsnett og eventuelle andre kilder som vil påvirke mengden og sammensetningen av kommunalt avløpsvann som oppstår.

Tabell 1.1.1 Tabellen viser beregnet potensielt utslipp fra tettbebyggelsen, fremstilt i søknaden. Merk at denne tillatelsen er gyldig til 01.01.2030 og kun omfatter utslipp inntil 2200 pe (BOF₅).

Kilde	Beregnet pe (BOF ₅) i 2023	Beregnet pe (BOF ₅) i 2033	Beregnet pe (BOF ₅) i 2043
Fast bosatte	1846	2490	2785
Fast bosatte, døgnpendlere ut	-184	-190	-200
Jobbpendling inn	71	80	90
Pleiehjem med vaskeri	48	48	48

¹ Med kommunens beregnede potensielle utslipp, menes den maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i pe (BOF₅) til det avløpssystemet som reguleres i denne tillatelsen, og som oppstår i den uka i året med forventet høyest belastning. Beregningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og ti år fram i tid.

Pleiehjem /helseinstitusjon uten vaskeri	32	32	32
Elever som pendler inn i tettbebyggelsen, 1-10 klasse	52	56	63
Elever som pendler ut av tettbebyggelse 1-3 vgs	-15	-16	-18
Bedrifter med prosesspåslipp	0		0
Overnattingssteder, motell, hotel etc.	0		0
Hytter med innlagt vann 2,2 personer per hytte	0		0
PE tilkoblet	1850	2500	2800
PE ikke tilkoblet	9	0	0
PE totalt tettbebyggelse	1859	2500	2800
Angi ukenr. for uke valgt som uke med maksimal utslipp som er lagt til grunn i beregningene i tabell 1.1.1	45		

Samarbeid mellom kommuner innenfor samme tettbebyggelse om håndtering av avløpsvann forutsettes formalisert gjennom privatrettslige avtaler.

Denne tillatelsen omfatter de avløpsrensaneanlegg som framgår av punkt 3.2.2 og utslippspunkter slik de er opplistet i punkt 3.2.4.

Nytt avløpsdirektiv ble vedtatt av EU 27.11.2024. Implementeringen av det nye direktivet i norsk rett kan medføre endringer i forurensingsforskriften. Det vil til enhver tid være det strengeste kravet som gjelder.

Kravene til overvåking i denne tillatelsen er tilpasset behovet for samordnet overvåking etter vannforskriften.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning for organisk belastning og eutrofisituasjonen i resipienten er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens punkt 3 til 5. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider jf. vilkår 3.2.3 og innenfor de rammer som følger av forurensningsforskriftens § 14-13. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra det totale avløpssystemet, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter kommunen å redusere utslipp så langt det er mulig uten urimelige kostnader.

Det totale avløpssystemet skal drives, vedlikeholdes og fornyes i et langsiktig perspektiv, slik at forventet funksjon og ytelse opprettholdes og er stabil til tross for variasjoner i belastning og klimaforhold.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal kommunen sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Systemer og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.5 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter kommunen å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

Kommunen skal så snart som mulig informere Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning.

Med forurensningsmessig betydning menes unormale tilførsler av forurensninger til avløpsrenseanlegget som kan få konsekvenser for overholdelse av utslippskrav eller slamhåndtering. Akutt forurensning skal i tillegg varsles, jf. krav fastsatt i punkt 6 i denne tillatelsen.

2.6 Plikt til internkontroll

Kommunen plikter å etablere internkontroll for sin avløpsvirksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette². Internkontrollen skal sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven³ og relevante forskrifter til disse lovene, der særlig forurensningsforskriften kap. 11 og 14 legger rammer for kommunens avløpsvirksomhet. Kommunen plikter å holde internkontrollen oppdatert.

² Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, nr. 1127

³ L11.06.1976 nr. 79 Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)

Kommunen plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Punkt 2.6.1 beskriver konkrete krav til innholdet i en miljørisikovurdering, både med hensyn til *akutt* forurensning og risiko for annen ulovlig forurensning.

2.6.1 Krav om miljørisikovurdering

Kommunen skal ha en oppdatert skriftlig, klimatilpasset miljørisikovurdering av det totale avløpssystemet som denne tillatelsen omfatter. Dette innebærer en risikovurdering av forhold knyttet til avløpssystemet som kan forårsake utilsiktede forurensningsutslipp/farer for forurensning.

Denne miljørisikovurderingen skal som et minimum legge vekt på:

- Påslipp etter kapittel 15 og 15 A
- Kritiske punkter på avløpsnett
- Kritiske punkter på avløpsrenseanlegg
- Utslipp til sårbar resipient
- Utslipp av farlige stoffer
- Områder med mulige brukerkonflikter
- Hvordan det totale avløpssystemet blir påvirket av klimaendringer
- Angi risiko og risikoreduserende tiltak i prioritert rekkefølge
- Vannforskriftens § 4 og mål om god kjemisk og økologisk tilstand i vannforekomstene

På grunnlag av utførte risikoanalyser og fastsatte akseptable risikonivåer for skadelige hendelser som følge av utslipp, må det planlegges og gjennomføres tiltak for å overholde akseptabelt risikonivå. Både konsekvensreduserende og sannsynlighetsreduserende tiltak skal vurderes. Hvert tiltak skal være knyttet til en ansvarlig person/stilling, og tiltaket skal ha en frist for gjennomføring. Dette skal dokumenteres skriftlig i en tiltaksplan som inngår i virksomhetens internkontrollsystem.

Miljørisikovurderingen og tilhørende tiltaksplan skal evalueres minst én gang per år og skal oppdateres etter hvert som tiltak er gjennomført og kunnskapsgrunnlaget endrer seg. Evalueringen skal dokumenteres skriftlig. Det skal foreligge en skriftlig rutine for gjennomføring av miljørisikovurderinger, herunder kriterier for oppdatering.

Miljørisikovurderingen skal være en viktig del av grunnlaget for den overordnede avløpsplanen og beredskapsplanen (se punkt 2.7 og punkt 6.3).

2.7 Krav til kommunens planlegging av samlet avløpsvirksomhet

Kommunen skal sørge for å identifisere behovet for vedlikehold, fornyelse og utbygging av avløpsnett, pumpestasjoner og avløpsrenseanlegg for kommunalt avløpsvann og overvann både på kort og lang sikt. Kommunen plikter videre å sette av tilstrekkelig med ressurser, både økonomiske og personressurser, slik at identifiserte behov for tiltak og øvrige krav i denne tillatelsen kan gjennomføres planmessig og over tid. Hvordan kommunen skal løse dette i praksis innenfor fastsatte frister, skal dokumenteres overfor Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus på forespørsel.

Gjennom en overordnet avløpsplan skal kommunen se tiltak, mål og prioriteringer i sammenheng med øvrig planlegging i kommunen. Avløpsplanen skal resultere i utarbeidelse av konkrete tiltak. Det skal tydelig framgå hvilke tiltak som skal gjennomføres innenfor gjeldende og kommende økonomiplanperiode.

Kommunen skal på bakgrunn av en årlig vurdering av hvordan kravene i denne tillatelsen og forurensningsforskriften kap. 14 er fulgt opp, vurdere behov for nye tiltak og endringer i prioriteringene. Som en del av den årlige vurderingen, skal kommunen vurdere om etablert behandlingskapasitet for kommunalt avløpsvann står i forhold til beregnet potensielt utslipp fra tettbebyggelsen og med vedtatte planer om utbygging. Dette for å sikre at behovet for økt oppsamlings- og behandlingskapasitet for avløpsvann er tilpasset kommunens planer for ny utbygging av bolig- eller hytteområder eller aktuell næringsvirksomhet⁴.

Dersom vurderingen viser at behandlingskapasiteten ikke er tilstrekkelig, skal kommunen presentere konkrete tiltak for å øke behandlingskapasiteten og sikre fremtidig finansiering innen utbyggingen gjennomføres.

2.8 Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning

Kommunen skal ha kjennskap til og kunne dokumentere skriftlig i hvilken grad avløpsrenseanlegg, avløpsnett og forurenset overvann påvirker eller kan påvirke vannmiljøet, sårbare naturtyper eller områder som brukes av sårbare arter.

Det må utvises særlig aktsomhet ved planlegging av nye ledningstraseer og ved graving eller andre aktiviteter som kan påvirke naturmangfoldet. Kommunen må gjøre seg kjent med aktuelle bestemmelser som kan gjelde for slik aktivitet.

2.9 Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Om avløpsrenseanlegg planlegges lagt ned eller stanset for en periode grunnet ombygging eller utbedring, skal kommunen gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning. Aktiviteter som kan medføre fare for økt forurensning utover det som er tillatt i denne tillatelsen, og som kan medføre at rensekrav ikke overholdes, kan ikke startes før Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus har gitt midlertidig unntak fra gjeldende rensekrav. Søknader om unntak fra gjeldende rensekrav må derfor sendes Statsforvalteren i god tid før oppstart av planlagt aktivitet.

⁴ Med aktuell næringsvirksomhet menes næringsvirksomhet som vil innebære økt belastning av kommunens oppsamlings- og behandlingskapasitet for avløpsvann, som påslipp fra hotellvirksomhet og næringsmiddelindustri

3 Utslipp til vann

3.1 Krav til avløpsnett

3.1.1 Krav til oppsamling av kommunalt avløpsvann

Avløpsvannet fra nye bygninger skal knyttes til offentlig avløpsnett, jf. § 27-2 i plan- og bygningsloven.

Kommunen skal utarbeide en tiltaksplan for trinnvis økt tilknytning for eksisterende områder der tilknytningsgraden per i dag er lavere enn 98 %⁵. Planen for trinnvis tilknytning skal inngå i kommunens overordnede avløpsplan.

Kommunen skal til enhver tid ha oversikt over utbygginger og tilkoblinger som medfører endring av tettbebyggelsens samlede utbredelse og størrelse i pe (BOF₅).

Kommunen må holde seg oppdatert på ny avløpsteknologi og ta i bruk beste tilgjengelige teknikker for å begrense utslipp.

3.1.2 Krav om tiltaksplan for fornyelse av avløpsnett

Kommunen skal utarbeide en tiltaksplan for fornyelse av avløpsnett med kummer, pumpestasjoner m.v. Tiltaksplanen skal vise det årlige, gjennomsnittlige behovet for fornyelse av spillvannsførende ledningsnett, og hvilke kriterier som er lagt til grunn for fornyelse. Tiltaksplanen skal være sammenhengende og skal minst omfatte de neste 5 årene.

Kommunens ledningsdatabase skal oppdateres kontinuerlig etter hvert som avløpsnett fornyes.

3.1.3 Krav til kontroll med overvann og annet fremmedvann tilført avløpsnett

Kommunen skal lage en tiltaksplan for å redusere andelen fremmedvann som tilføres avløpsnett. Avløpsnett skal være et 100 % separatsystem.

I områder hvor det separate overvannsnett mottar forurensset overvann, skal behovet for rensing vurderes og dokumenteres.

Utslipp av sanitært avløpsvann via overvannsnett er ikke tillatt.

3.1.4 Krav til utslipp via overløp

Kommunen skal ha oversikt over alle utslipp av urensset avløpsvann via overløp til resipient fra det totale avløpssystemet. Utslipp via overløp skal ikke føre til forsøpling.

Det skal særlig tas hensyn til behovet for å redusere utslipp til sårbare resipienter, og resipienter med brukerinteresser hvor utslippene kan representere en miljø- eller helsefare. Overløp fra pumpestasjoner langs ledningsnett til Hoel avløpsanlegg er lokalisert ulike steder langs

⁵ Basert på nasjonale mål for vann og helse, vedtatt av regjeringen 22.05.2014, sist revidert 16.02.2024

Hoelsbekken. Dette er en resipient som har lite utblanding, lav tåleevne for forurensing og berører brukerinteresser.

Kommunen skal som del av den overordnede avløpsplanen inkludere en tiltaksplan for å redusere driftsoverløp og vurdere behovet for å etablere fordrøyningsbasseng eller andre avbøtende tiltak, jf. punkt 2.7. I arbeidet med å skape restkapasitet i Hoelsbekken, skal kommunen vurdere mulighetene for utfasing av overløpspunkter.

Den samlede mengden utslipp via driftsoverløp over året skal fra dags dato ikke være over 2 %.

Driftstid for alle overløp skal registreres. Alle utslipp via overløp skal måles fra og med dags dato. Utslipp fra mindre overløp kan beregnes hvis en miljørisikovurdering dokumenterer at overløpet er av mindre miljømessig betydning. Dette skal inngå i årsrapporteringen til Statsforvalteren jf. punkt 11.

Alle utslipp via nødoverløp skal registreres særskilt og håndteres som en avvikssituasjon. Kommunen skal ha et overvåkings- og beredskapssystem som sikrer at nødoverløp straks oppdages og utbedres innen 24 timer. Rutiner for dette skal framgå av kommunen sine internkontrollrutiner og beredskapstiltak.

Planlagt stans i pumpestasjoner skal i utgangspunktet ikke gi overløpsdrift. I de tilfeller dette likevel kan bli nødvendig skal Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus varsles i god tid på forhånd slik at søknadsplikt etter forurensningsloven kan vurderes.

3.1.5 Krav til virkningsgrad for avløpsnett

Kommunen skal kontinuerlig gjennomføre planlagte tiltak for å redusere lekkasjer av urensset avløpsvann fra avløpsnett.

Virkningsgraden til avløpsnett, det vil si hvor stor andel av vannmengden som når fram til avløpsrenseanlegget sammenliknet med det som oppstår, skal dokumenteres og være tilgjengelig for Statsforvalteren ved forespørsel. Dette skal gjøres ved å legge til grunn målte verdier for overløp eller beregnede verdier for mindre omfattende overløpsutslipp, jf. punkt 3.1.4. I tillegg skal andre ulike kilder til tap beregnes.

Utslipp på grunn av feil på avløpsnett, stans i pumpestasjoner og liknende skal ikke redusere virkningsgraden i avløpsnett med maksimalt 3 % over året.

3.2 Krav til rensing av avløpsvann

3.2.1 Generelt

Alt avløpsvann som er medregnet i tettbebyggelsens utslippsstørrelse, skal behandles slik at samme minimumskrav til rensing oppfylles, uavhengig av avløpsrenseanleggenes dimensjonerende kapasitet og teknologi. Dette gjelder for utslipp større eller lik 50 pe. Kontrollkravene skal imidlertid være tilpasset det enkelte anlegg.

I tillegg kan det enkelte avløpsrenseanlegg ha tilleggskrav eller skjerpede krav satt av hensyn til resipienten og bruken av denne, jf. vilkår 3.2.3.

Alle eksisterende, kommunale avløpsrenseanlegg med utslipp større eller lik 50 pe innenfor Hoel tettbebyggelse skal minst oppfylle kravene i forurensningsforskriften og i denne tillatelsen.

Avløpsrenseanlegg som tidligere har vært regulert etter kap. 13 i forurensningsforskriften, skal oppfylle de samme rensekravene innen 7 år etter at overgangen til kapittel 14 fant sted.

3.2.2 Oversikt over avløpsrenseanlegg

Avløpsrenseanlegg innenfor kommunens del av tettbebyggelsen og som omfattes av denne tillatelsen, framgår av tabell 3.2.2.1.

Oversikten gir også informasjon om forventet belastning og dimensjonerende kapasitet i pe (BOF₅) og forventet hydraulisk kapasitet. Oversikten viser også type renseprosess ved det enkelte anlegg.

Tabell 3.2.2.1: Oversikt over avløpsrenseanlegg innenfor kommunens del av tettbebyggelsen

Navn på avløpsrenseanlegg	Tilført belastning i pe (BOF ₅) 2033*	Dimensjonerende kapasitet i pe (BOF ₅) 2033	Hydraulisk kapasitet (m ³ / t) i 2033	Renseprosess	Merknad
Hoel avløpsrenseanlegg	2500	2500	25	Kjemisk-biologisk	* Rammevilkår på maksimalt 2 200 pe pga. resipienthensyn. Tillatelsen gjelder kun frem til 01.01.2030.

Avløpsrenseanleggene skal utformes slik at kravene i forurensningsforskriften kap. 14 og kravene i denne tillatelsen kan overholdes.

3.2.3 Rensekrav og dokumentasjonskrav for avløpsrenseanlegg

Hoel avløpsrenseanlegg har av hensyn til lokal resipient fått strengere rensekrav enn forskriftens minimumskrav, samt mengdekrav til utslipp. Dette gjelder for fosfor, BOF₅ og KOF_{cr}.

Generelt om dokumentasjonskrav

Utslippsparametere og tilhørende grenseverdier, samt minimum antall prøver og midlingstid, er satt i tabell 3.2.3.1 under. Avlastning fra overløp på avløpsrenseanlegget er inkludert i rensekravene.

Prøver av KOF_{CR} og BOF_5 må minst etterkomme enten krav til konsentrasjon (mgO_2/l) eller renseeffekt. Kravet om maksimalt årlig utslipp skal overholdes i tillegg.

Utslipp via overløp (både driftsoverløp og nødoverløp) ved avløpsrenseanlegget skal regnes med i rensegraden for anlegget.

Dersom utslippet av KOF_{CR} og/eller BOF_5 er overskredet med 100 % av det rensekravene sier, så skal kommunen varsle Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus.

3.2.3.1 *Hoel avløpsrenseanlegg*

Tabell 3.2.3.1: Utslippssparameter, rensekrav, prøvetakingskrav og krav til maksimalt årlig utslipp

Utslippssparameter	Krav	Prøvetype og -frekvens	Maksimalt årlig utslipp inkludert overløp*
Total fosfor (tot-P)	95 % reduksjon fra dags dato, 98 % fra 01.01.2028 Renseeffekt i % beregnes som årlig middelverdi	12 ukeblandprøver eller døgnblandprøver per år	26 kg
Total nitrogen (tot-N)	Kun prøvetaking. Kravet gjelder fra dags dato.	12 ukeblandprøver eller døgnblandprøver per år	
Biologisk oksygenforbruk (BOF_5)	80 % reduksjon og konsentrasjonskrav eller at utslippskonsentrasjonen ikke overstiger 15 $mg O_2/l$.	12 døgnblandprøver per år. Minst 10 av 12 døgnblandprøver må overholde krav.	1 570 kg
Kjemisk oksygenforbruk (KOF_{CR})	85 % reduksjon eller at utslippskonsentrasjonen ikke overstiger 75 $mg O_2/l$	12 døgnblandprøver per år. Minst 10 av 12 døgnblandprøver må overholde krav	5 402 kg
E. coli	Kun prøvetaking. Kravet gjelder fra og med dags dato.	Annenhver uke tas en øyeblikksprøve. Prøvetaking skal utføres i perioden 1. mai til 31. oktober hvert år	

* Ved fastsettelse av restutslippsgrenser har Statsforvalteren lagt til grunn nåværende belastning til resipient (kg) fremlagt i ettersendt dokumentasjon.

3.2.4 Utslippspunkt for avløpsrenseanlegg og overløp

Renset avløpsvann skal føres ut i resipient på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig, og slik at brukerinteresser ikke påvirkes.

Utlekking av utslippsledning eller lignende tiltak som kan påvirke sikkerheten eller fremkommeligheten i kommunens sjøområde, krever tillatelse av den kommune der tiltaket skal settes i verk, jf. havne- og farvannsloven⁶.

Utslippspunkt må vurderes i forhold til aktsomhet og risiko for kvikkleireskred.

Tabell 3.2.4.1 *Utslippspunkt for renset avløpsvann fra Hoel avløpsrenseanlegg*

Utslippspunktets navn/beskrivelse	Koordinater X (UTM sone 32)	Koordinater Y (UTM sone 32)	Avstand fra land ⁷ + navn på resipient	Dybde
Hoelsbekken, sør for Hoelsdammen	622831	6593254	Bekkekant Hoelsbekken	0-1m

Tabell 3.2.4.2 *Utslippspunkt for utslipp av urensset avløpsvann via overløp fra renseanlegget*

Utslippspunktets navn/beskrivelse	Koordinater X (UTM sone 32)	Koordinater Y (UTM sone 32)	Avstand fra land ⁸ + navn på resipient	Dybde
Hoelsbekken, sør for Hoelsdammen	622831	6593254	Bekkekant Hoelsbekken	0-1m

Tablell 3.2.4.3 *Utslippspunkt for overløp ved pumpestasjoner*

Utslippspunktets navn/beskrivelse	Koordinater X (UTM sone 32)	Koordinater Y (UTM sone 32)	Navn på resipient
Utløp fra pumpestasjon SID 1909 Fjellhagen	621878,28 (est)	6595268.46	Overløpsledning til Hoelsbekken
Utløp fra pumpestasjon SID 2108 Skjelle	622284.02 (est)	6595543	Til bekkelukking OV ø225,

⁶ Jf. lov om havner og farvann av 17.04.2009 nr. 19 § 27

⁷ Avstanden fra land regnes som horisontal avstand fra strandkanten ved middelvannstand

⁸ Avstanden fra land regnes som horisontal avstand fra strandkanten ved middelvannstand

Utløp fra pumpestasjon SID 4420 Engskeiva	623662	6594661	Nærliggende bekk
Utløp fra pumpestasjon SID 15130 Brekkelia	622007	6594427	Til sluk SID 15122

3.2.5 Påslipp

Påslipp til kommunalt avløpsnett skal ikke redusere muligheten for å overholde utslipps- og renskrav satt i denne tillatelsen eller forurensningsforskriften eller redusere muligheten for å utnytte avløpsslammet iht. gjødselvereforskriftens krav.

Kommunen skal ha oversikt over alle virksomheter som kan utgjøre en risiko for det kommunale avløpssystemet jfr. forurensningsforskriftens § 15A-4, og følge opp disse gjennom påleggskrav og tiltak.

4 Utslipp til luft

4.1 Generelt

Lukt skal være en driftsparameter for det totale avløpssystemet. Dette for å sikre at lukt fra pumpestasjoner, overløp, kummer og eventuelle lufteinnetninger ikke er til vesentlig sjanse for naboer og brukere av nærområdet.

Kommunen skal ha oversikt over kilder og vurdere behovet for tiltak og eventuelt effekten av gjennomførte luktreduerende tiltak.

Før bygging av nye anlegg, komponenter (pumpestasjoner, kummer og utearealer og ledninger) må kommunen vurdere mulige kilder til lukt og om nærhet til bebyggelse, ferdsel eller terrengforhold kan skape luktkonflikter.

Kommunen skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager og avvik på lukt. Systemet skal være en del av internkontrollen.

4.2 Lukt fra punktkilder

Punktutslipp for avgasser skal håndteres slik at luktulempe forebygges effektivt. Beregnet luktimisjon fra slike kilder ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager mv. skal ikke overstige 1 ouE/m³ som maksimal månedlig 99 prosent timefraktil.

4.3 Klimagassregnskap og utslipp av klimagasser

Utslipp av klimagasser fra drift av det totale avløpssystemet skal holdes på et så lavt nivå som mulig. Virksomheten skal utarbeide klimagassregnskap årlig.

4.4 Støy

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride grensene i tabell 5.1. Grensene skal måles eller beregnes med frittfeltverdi ved den mest støyutsatte fasaden.

Tabell 5.1 Støygrenser

Dag (kl. 07-19) LpAekv12h	Kveld (kl.19-23) LpAekv4h	Natt (kl. 23-07) LpAekv8h	Søn-/hellig- dager (kl. 07-23) LpAeq16h	Natt (kl. 23-07) LA1*
55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	50 dB(A)	60 dB(A)

*LA1 er et statistisk maksimalnivå, uttrykt som det støynivået som overskrides i 1 % av tiden i situasjoner der maksimalnivåhendelsene forårsakes av mange typer kilder, og antall hendelser ikke er entydige eller grupperbare. LpAeqT er A-veiet gjennomsnittsnivå (dBA) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra den ordinære driften av avløpsrenseanlegg, inkludert intern transport på område til anleggene og lossing/lasting av råvare, slam etc. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport er likevel ikke omfattet av grensene.

5 Avfall og avløpsslam

5.1 Generelle krav til avfall

Kommunen plikter så langt det er mulig å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Kommunen plikter å sørge for at all håndtering av avfall, inkludert farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁹.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal leveres til lovlig avfallsmottak.

Ved evt. bruk av biofilmbærere må det sikres at plastmedium ikke blir spredd til miljøet.

5.2 Håndtering av avløpsslam

Med avløpsslam menes den faste fraksjonen som felles ut ved renseprosesser i avløpsrenseanlegg, og hvor ristgods er fjernet i forkant (se definisjon av avløpsslam i *vedlegg 1*).

Kommunen skal ha oversikt over hvilke mengder råslam som oppstår i det enkelte avløpsrenseanlegget, slamkvalitet og videre håndtering. Dette skal inngå i egenkontrollrapporteringen for avløpsrenseanlegg, se punkt 11.1.

Det tillates ikke mottak eller behandling av slam ved Hoel avløpsrenseanlegg.

⁹ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

Avløpsslam som ikke behandles på stedet, skal forbehandles slik at det blir egnet for transport til behandlingsanlegg. Avløpsslam som ikke overholder kravene i gjødselvereforskriften¹⁰ og dermed ikke er egnet for bruk, skal leveres til godkjent mottaksanlegg for avfall og ikke blandes sammen med annet avløpsslam.

Ved prøvetaking av slammet skal anerkjente metoder for å oppnå representative prøver benyttes.

Statsforvalteren kan pålegge kommunen å delta i kartlegging for å dokumentere nivåer av miljøgifter i slam.

5.3 Påslipp av rejektivann

Hovedregelen er at rejektivann fra internt slam skal slippes på etter prøvetakingspunktet, mens rejektivann fra eksternt slam skal slippes på før. Dersom rejektivannet stammer fra en blanding av internt og eksternt slam, skal dette slippes på etter prøvetakingspunktet.

6 Akutt forurensning – forebyggende tiltak, varsling og beredskap

6.1 Forebyggende tiltak

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter kommunen å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren. Dette inkluderer hendelser som kan medføre fare for forurensning av drikkevannskilder.

Kommunen plikter i tillegg å ha en plan for en trinnvis og systematisk gjennomføring av risikoreduserende tiltak avdekket i miljørisikovurderingen jf. vilkår 2.6.1.

6.2 Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikovurderingen skal kommunen utarbeide en beredskapsanalyse for den eventuelle restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som er identifisert i miljørisikoanalysen skal kommunen utarbeide og begrunne:

- organisering av beredskapen
- nødvendig beredskapsutstyr
- nødvendig mannskap
- responstid

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

6.3 Beredskapsplan

Miljørisikovurdering, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av kommunens internkontrolldokumentasjon.

¹⁰ Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav av 4.7.2003, nr. 951

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier.

Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

6.4 Beredskapsetablering

Basert på beredskapsplanen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

6.5 Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øvelse minst én gang pr. år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

6.6 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til *forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning*. Internkontrollen skal beskrive kartlegging og vurdering av risiko for akutt forurensning og annen uønsket påvirkning av ytre miljø.

Det skal sikres tilstrekkelige rutiner for å varsle vannverk nedstrøms ved hendelser som kan medføre forurensningsfare av drikkevannskilder.

Kommunen skal så snart som mulig informere Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus om:

- Akutt forurensning på grunn av driftsstans som skyldes uhell eller langvarig strømbrytning
- Unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning
- Utslippskonsentrasjon på mer enn det dobbelte av gjeldende krav for en prøve der prøvetaking og analyse er utført jf. forurensningsforskriften §§ 14-11, 14-12 og 14-14

Kommunen kan finne skjema for varsling av akutt forurensning på Statsforvalteren sine nettsider: <https://www.statsforvalteren.no/nb/ostfold-buskerud-oslo-og-akershus/skjema-og-tjenester/>

7 Utslippskontroll, resipientundersøkelser og overvåkning

7.1 Krav om måleprogram

Kommunen skal, som en del av sin internkontroll ved det enkelte avløpsanlegg, utarbeide og holde oppdatert et måleprogram med oversikt over alle analyser og målinger av relevante drifts- og utslippsparametere tilpasset det enkelte anleggs størrelse, herunder utslipp til vann, grunn og luft. Måleprogrammet skal være en del av kommunens internkontroll og holdes oppdatert.

Måleprogrammet skal beskrive de forskjellige trinnene i målingene og begrunne valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens).

Prøvetidspunktene skal velges slik at resultatene blir mest mulig representative for variasjoner i utslippene gjennom hele året ved normale driftsforhold. Måleprogrammene skal omfatte antatt maksuke for belastning for det enkelte anlegg og perioder med overløp. Minimum antall akkrediterte prøver skal være i samsvar med kravene i tabell 3.2.3.1 i tillatelsen, men antallet skal økes der dette er nødvendig for å ivareta kravet til representativitet. Dersom en prøve må utgå pga. unormale driftsforhold, skal dette kompenseres med at det tas en ny prøve på et senere tidspunkt.

Prøvene skal analyseres jf. krav i forurensningsforskriften § 14-12. Analysene skal utføres av laboratorier som er akkreditert for de aktuelle analysene etter NS-EN ISO/IEC 17025. Norske standarder skal benyttes så langt det er mulig. Dersom dette ikke finnes, kan internasjonal standard eller annen metode benyttes så lenge metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.

7.2 Overvåking etter forurensningsforskriften

Kommunen skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av utslipp fra avløpsrenseanlegg og overløp med en utslippsstørrelse av miljømessig betydning til berørte vannforekomster i henhold til et overvåkingsprogram. Overvåkingen skal være risikobasert og bidra til å avklare om resipienten skal registreres som følsom, normal eller mindre følsom jf. forurensningsforskriften kap. 11, vedlegg 1, punkt 1.1 og følge prinsippene i veileder TA-1890/2005 eller en oppdatert versjon av denne.

Overvåkingen skal gjennomføres med et intervall på 3 år og samordnes så langt det er mulig med overvåkingen etter vannforskriften.

Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres, kan Statsforvalteren pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet mhp. målepunkter, elementer og frekvens. Statsforvalteren kan også pålegge strengere rensekrav.

7.3 Overvåking etter vannforskriften

Kommunen skal overvåke hvordan utslipp fra avløpsrenseanlegg og overløp med en utslippsstørrelse av miljømessig betydning, påvirker tilstanden i vannforekomsten og dokumentere om utslippene medfører forringelse eller at miljømål ikke nås, jfr. vannforskriften §§ 4 og 18.

Overvåkingen skal gjennomføres i tråd med bestemmelsene i vannforskriften for tiltaksorientert overvåking § 18 og vedlegg V punkt 1.3 og vurderes etter klassifiseringssystemet for miljøtilstand i vann¹¹. Overvåkingen skal belyse påvirkning fra

¹¹ Veileder 02:2018 Klassifisering av miljøtilstand i vann. Økologisk og kjemisk klassifiseringssystem for kystvann, grunnvann, innsjøer og elver

pågående og tidligere utslipp fra virksomheten. Overvåkingen skal også belyse virksomhetens bidrag til samlet tilstand i vannforekomsten.

Kommunen skal benytte nødvendig fagekspertise og samarbeide med eventuelle andre forurensere om å utarbeide et overvåkingsprogram for de resipientene som berøres av avløpsvann. Hvis det pågår annen overvåking i resipienten av andre aktører (eksempelvis vannområde), anbefales det at overvåkingene samordnes. Overvåkningsprogrammet skal årlig vurderes av fagkyndig, og ved behov oppdateres.

Overvåkingsprogrammet/-ene skal følge anbefalinger gitt i gjeldende versjon av den digitale veilederen for Klassifisering av miljøtilstand i vann [Klassifisering av miljøtilstand i kyst- og ferskvann - Vannportalen](#). Overvåkingsprogrammet skal beskrive og begrunne hvilke biologiske og kjemiske kvalitetselementer/parametere som skal overvåkes, kvantifiseringsgrenser og intervall for prøvetaking. Plasseringen av prøvetakingspunkter og prøvetakingsfrekvens, samt hvordan og i hvilke matrikser (vann, biota, sediment) undersøkelsen vil bli gjennomført, skal også framgå og begrunnes i programmet. Det skal tas prøver både oppstrøms og nedstrøms anleggets utslippspunkt.

Overvåkingen skal gjennomføres av fagkyndig, uavhengig konsulent i henhold til overvåkingsprogrammet. Der det er hensiktsmessig kan selve prøvetakingen gjennomføres av kommunen selv i samråd med konsulenten. Dersom vurderingene viser at det er behov for tiltak av hensyn til resipient eller for å overholde kravene i denne tillatelsen, er kommunen også pliktig til så snart som praktisk mulig å utbedre forholdene.

Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres, kan Statsforvalteren pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet mhp. målepunkter, elementer og frekvens.

7.4 Rapportering av overvåkingsresultater

Resultater fra overvåkingen etter forurensningsforskriften jf. punkt 7.2, skal drøftes og konklusjoner om registreringen av resipienten som følsom, normal eller mindre følsom presenteres for forurensningsmyndighetene som en del av påfølgende kalenderårs årsrapportering jf. punkt 11.2.

Vurdering av resultatene fra resipientundersøkelser etter vannforskriften jf. 7.3 skal sendes Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført, som del av årsrapportering jf. punkt 11.2. Resultatene skal vurderes etter det til enhver tid gjeldende klassifiseringssystem for vann, gitt i vannforskriften og veiledningsmaterieill til forskriften.

7.5 Registrering i Vannmiljø

Alle overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsene er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljø's importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

8 Tiltaksplan

Skiptvet kommune skal utarbeide en tiltaksplan. Planen skal inneholde tiltak som er nødvendig for å etablere en miljømessig bærekraftig avløpsløsning i kommunen. Dette for å sikre at utslippet fra kommunens avløpssystem ikke forringer berørte vannforekomster eller vanskeliggjør oppnåelse av miljømål i vannforskriften.

Tiltaksplanen skal inneholde frister for gjennomføring av tiltakene. Vi gjør oppmerksom på at valg av avløpsløsning og innsendelse av ny søknad om permanent tillatelse skal inngå som frister i tiltaksplanen, og må senest settes til 01.01.2029.

Frist for innsendelse av tiltaksplanen er **01.07.2026**. Tiltaksplanen skal sendes til vårt postmottak sfospost@statsforvalteren.no og merkes med referanse 2022/35550.

9 Energi

9.1 Energistyringssystem

Kommunen skal ha rutiner for regelmessig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv drift av hele avløpsanlegget. Et energistyringssystem skal inngå i internkontrollen.

9.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

Kommunen skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi internt og legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt, med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk mulig, begrenses av gitte konsesjoner eller medfører urimelige kostnader.

10 Substitusjon av kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes, herunder fellingskjemikalier og hjelpekoagulanter, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler m.m.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal kommunen dokumentere at den har gjennomført en risikovurdering av bruk og utslipp på bakgrunn av kjemikalienes egenskaper, mengder, utslippspunkt m.m, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Kommunen eller den ansvarlige for driften av avløpsrensaneanlegget plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av risiko for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om

alternativer finnes. Der bedre alternativer finnes, plikter kommunen å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.¹²

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket¹³ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

11 Krav til rapportering

11.1 Årlig egenkontrollrapportering

Kommunen skal rapportere avløpsdata til Miljødirektoratet innen 1. mars hvert år. Rapporteringen skal skje slik Miljødirektoratet legger til rette for.

11.2 Årsrapport

I tillegg til egenkontrollrapport skal kommunen årlig rapportere på det til enhver tid gjeldende skjema for årsrapport som man finner på Statsforvalteren sine nettsider:

<https://www.statsforvalteren.no/nb/ostfold-buskerud-oslo-og-akershus/skjema-og-tjenester/>

Årsrapporten skal vedlegges egenkontrollrapporten, jf. punkt 11.1.

Kommunen skal årlig gi en skriftlig vurdering av driftsforholdene siste kalenderår for hhv. avløpsnett, renseanlegg, slamhåndtering og overvåking med vekt på overordnede, kvalitative vurderinger.

Data som rapporteres i egenkontrollrapporteringen eller til Vannmiljø er det ikke nødvendig å repetere i årsrapporten, ut over hva kommunen selv finner hensiktsmessig og naturlig for å underbygge konklusjoner.

Følgende tema skal inngå i vurderingene:

- Hvordan gjennomførte oppgraderinger siste kalenderår og planlagte endringer av avløpsnettet bidrar til å etterkomme kravene i tillatelsen og delmål i kommunens temaplan/hovedplan avløp med tilhørende handlingsplaner
- Hvordan avløpsnettet fungerer, inkl. virkningsgrad for nettet totalt, driftstid og mengder avlastet for overløp og beregning av innlekking og utlekking
- Omfanget av tiltak for å redusere tilførsler av overvann, herunder forventet og registrert effekt av tiltakene, inkludert større separeringstiltak
- Hvordan avløpsrenseanleggene fungerer og årsaker til eventuelle overskridelser av tillatelse. Videre skal trender for rensing og driftsstabilitet beskrives
- Ev. overskridelser av tillatelsen skal kommenteres særskilt ift. vilkår 3.2.3 og 3.2.4 med forslag til korrigerende tiltak
- Resultater, trender og konklusjoner fra resipientovervåking jf. hensikt med overvåkingen beskrevet i vilkår pkt. 7.2 og 7.3
- Resultater fra målinger av tungmetaller og organiske miljøgifter i innløp og rensset avløpsvann. Nytt/oppdatert måleprogram skal legges ved til orientering

¹² Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

¹³ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

- Status for risikovurderinger og oppfølging

Årsrapportene skal lastes opp som vedlegg til egenkontrollrapporten til Miljødirektoratet for kommunens hovedledningsnett, inntil denne rapporteringen eventuelt integreres i egenkontrollrapporteringskjemaene.

12 Nedleggelse, ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Om avløpsanlegg planlegges lagt ned eller stanset for en periode grunnet ombygging eller Utbedring, skal kommunen gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning.

Aktiviteter som kan medføre fare for forurensning må avklares med Statsforvalteren. Søknad om eventuelle unntak fra gjeldende rensekrav må sendes Statsforvalteren i god tid.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Statsforvalteren på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal ta utgangspunkt i den teknologi som ut ifra en samlet vurdering av nåværende og fremtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold, gir de beste resultater, jf. forurensningsloven § 2.

Ved planlegging om nedleggelse av avløpsrenseanlegg skal Statsforvalteren få beskjed om dette. Nedleggelsesplan med planlagte tiltak og frister skal sendes Statsforvalteren i god tid før nedleggelse.

Ved nedleggelse eller stans skal den ansvarlige sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til avfallsforskriften kap. 11. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans.

Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av avløpsrenseanlegg skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

13 Tilsyn

Kommunen plikter jf. forurensningsloven § 50 å la representanter for Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus føre tilsyn med anleggene.

Vedlegg 1: Oversikt over utvalgte, sentrale begreper benyttet i tillatelsen

Begrep	Forklaring
Tettbebyggelse	Definert i forurensningsforskriften § 11-3 k) ut fra nærhet mellom husklynger bestående av minst 5 hus. Se fullstendig tekst i forskriften. I tillegg regnes tettbebyggelser som én tettbebyggelse dersom avløpsvann fra to eller flere tettbebyggelser samles opp og føres til ett felles avløpsrenseanlegg eller utslippssted. Definisjonen gjelder alle typer hus, både bolighus, hytter/turistanlegg, næringsbygg, institusjoner, idrettsanlegg mv.
Tettbebyggelsens utslippsstørrelse	Den maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i pe (BOF₅) til tettbebyggelsens avløpsnett som oppstår i maksuke. Beregnes ut fra kunnskap om utslippskilder iht. NS 9426. (Kilde: EUs avløpsdirektiv)
Maksuke	Med maksuke menes største årlige pe (BOF₅) - døgntilførsel beregnet som gjennomsnitt av sju påfølgende dager (Kilde: NS 9426 og EUs avløpsdirektiv).
Kommunens beregnede (potensielle) utslipp av avløpsvann i maksuke	Den beregnet, maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i pe (BOF₅) til det kommunale avløpssystemet som reguleres i denne tillatelsen, og som oppstår i den uka i året med forventet høyest belastning. Beregningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og minst 10 år fram i tid, da tillatelsen uansett bør omgjøres senest etter 10 år. (Kilde: EUs avløpsdirektiv)
Avløpsslam	Avløpsslam er det slammet som felles ut ved rensing i et konvensjonelt avløpsrenseanlegg, og hvor ristgods er fjernet i forkant. Septikslam inngår ikke i denne definisjonen av hygieniske grunner. I boka om VA-teknikk av Ødegaard, omtales septikslam som en form for avløpsvann.
Råslam	Med råslam menes ubehandlet avløpsslam, dvs. slam som ikke har gjennomgått noen form for behandling. Fortykning og avvanning av råslam er metoder for forbehandling som finner sted på avløpsrenseanlegget for å redusere vanninnholdet i avløpsslammet før

	transport. Dette er aktiviteter som det er naturlig å se på som en del av driften av et avløpsrenseanlegg, og ikke som avfallsbehandling. (Kilde: Miljødirektoratet)
Septikslam	Septikslam er en samlebetegnelse for det som oppstår ved tømning av slamavskillere, septiktanker og tette oppsamlingstanker o.l. og som kan ha et vanninnhold på 95-99 %. (Kilde Bjarne Paulsrud, Vann nr. 4/1982). Septikslam inngår ikke i definisjonen av avløpsslam. I boka om VA-teknikk av Ødegaard, defineres septikslam som en form for avløpsvann.
Overløp	Arrangement for avledning eller måling av væskemengder. Utforming avhenger av funksjon og væskemengde. Overløp kan også anvendes om den vannmengde som avledes/måles. (Kilde: Vannordboken). Der begrepet 'overløp' er brukt i denne tillatelsen, menes både driftsoverløp og nødoverløp. Overløpets funksjon er at når den tilførte vannmengden overstiger kapasiteten nedstrøms, blir en del av vannmengden før til en avlastningsledning (overløpsledning) som normalt fører overløpsvannet til nærmeste resipient. (Kilde NV-rapport 222_2016)
Driftsoverløp (også kalt regnvannsoverløp)	Overløp som er etablert for å hindre overbelastning av avløpssystemet i perioder med så store nedbørsmengder at avløpssystemets dimensjonerende kapasitet overskrides. (Kilde: Ødegaard, Hallvard (2012) Vann- og avløpsteknikk, Norsk Vann) Mest relevant for fellesnett.
Nødoverløp	Overløp som skyldes uforutsette hendelser i alle deler av avløpssystemet og som brukes av sikkerhetsmessige grunner. (Kilde: Ødegaard, Hallvard (2012) Vann- og avløpsteknikk, Norsk Vann).
Fremmedvann	Med fremmedvann menes det vannvolumet som tilføres avløpssystemet i tillegg til nødvendig spillvann/sanitært avløpsvann og evt. industrielt avløpsvann tillatt gjennom påslipp. Det er vanligvis regnvann, smeltevann, grunnvann eller drikkevann. Betegnes også som infiltrasjons- og innlekkingsvann ifølge boka om VA-teknikk av Ødegaard.
Virkningsgraden til avløpsnett	Det vi si hvor stor andel av vannmengden som når fram til avløpsrenseanlegget sammenliknet med det som oppstår.
Blandprøver	Er en prøve satt sammen av flere mindre vannmengde-proporsjonale delprøver tatt gjennom prøvetakingsperioden. Prøvetakingsperioden er enten ett døgn eller en uke.
Ukeblandprøver	Er blandprøver tatt over minst fem døgn innenfor en periode på maks syv påfølgende døgn.

Prøvetaking	Med prøvetaking menes uttak av en representativ prøve og all behandling av prøven til den er klar for analyse. Dette inkluderer transport og oppbevaring av prøven inntil prøven er overlevert til laboratoriet. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)
Akkreditering	Med akkreditering menes en offisiell anerkjennelse av en organisasjons kompetanse og evne til å utføre angitte oppgaver i samsvar med gitte krav. I Norge er det Norsk Akkreditering som gir akkreditering. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)
Substitusjon/ substitusjonsplikt	Substitusjon betyr erstatning. Substitusjonsplikten innebærer at den enkelte virksomhet må vurdere sin kjemikaliebruk og gå over til mindre skadelige alternativer der det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe. Alle virksomheter som yrkesmessig bruker produkter som inneholder helse- og miljøskadelige kjemikalier, skal vurdere substitusjon.